

Budgeten

med uppdrag och mål

2023-2025

Innehåll

Lista bilagor

Sverigedemokraterna Järfällas Budgetförklaring *Sidan 1*

- ☐ Trygghet i Järfälla
- ☐ Destination Järfälla
- ☐ Företagsamhet i orostider
- ☐ Gemensamt slag mot psykisk ohälsa
- ☐ Ingen är fri från utsatthet innan vi alla är det
- ☐ Seniorer och handikappade är en prioritering
- ☐ Kultur för alla
- ☐ Skola och gymnasium ska lyfta nästa generation

Sammanfattning förändringar i budgeten *Sidan 5*

Budget med uppdrag och mål *Sidan 7*

Beslut som fattas i budgeten *Sidan 8*

Pris och taxor *Sidan 8*

Intern kontroll *Sidan 9*

Ekonomiska förutsättningar *Sidan 10*

God ekonomisk hushållning *Sidan 12*

Skattesats *Sidan 13*

Skatteintäkter och utjämning *Sidan 13*

Demografiska förändringar *Sidan 15*

Känslighetsanalys *Sidan 17*

Ekonomiska framåtblick *Sidan 17*

Resultatbudget 2023 med plan 2024-2025 *Sidan 19*

Volympott *Sidan 20*

Investeringsrelaterade driftskostnader *Sidan 20*

Taxor *Sidan 20*

Pensioner, arbetsgivaravgifter och personalkostnader *Sidan 21*

Nämndernas ansvar, mål och driftbudgetar *Sidan 22*

- ☐ Kommunstyrelsen
- ☐ Barn- och ungdomsnämnden
- ☐ Kompetensnämnden
- ☐ Kultur-/ demokrati och fritidsnämnden
- ☐ Socialnämnden
- ☐ Äldrenämnden
- ☐ Gemensam nämnd för familjerättsliga frågor
- ☐ Tekniska nämnden
- ☐ Miljö och bygglovsnämnden

Järfälla hus och fd Järfälla näringsliv *Sidan 54*

Exploateringsbudget *Sidan 55*

Möjligheter i orostider *Sidan 55*

Investeringsbudget *Sidan 56*

Balansbudget och finansiering *Sidan 57*

Soliditet *Sidan 58*

Bilagor: *Sidan 59*

- ☐ Destinationsutveckling

Bilagor

- 1. Destinationsutveckling**
- 2. Bilaga 2**
Järfälla kommuns styrmodell
- 3. Bilaga 3**
Lokalförsörjningsplan 2023-2027 med utblick mot 2032
- 4. Bilaga 4**
Utdrag ur ekonomistyrregler
- 5. Bilaga 5**
Taxor och avgifter inom kultur-, demokrati- och fritidsnämndens verksamheter
- 6. Bilaga 6**
Egenavgifter och priser för den enskilde 2023 socialnämnden
- 7. Bilaga 7**
Avgifter och tillsynsavgifter 2023 för alkohol, tobak och receptfria läkemedel socialnämnden
- 8. Bilaga 8**
Egenavgifter och priser för den enskilde 2023 äldre- och barnnämnden
- 9. Bilaga 9**
Revidering av VA-taxa 2023 tekniska nämnden
- 10. Bilaga 10**
Revidering samt översyn av avfallstaxan 2023 tekniska nämnden
- 11. Bilaga 11**
Revidering av taxa, Kart och GIS produkter och tjänster 2023 tekniska nämnden
- 12. Bilaga 12**
Inriktningsmål och uppdrag utifrån styrmodellens perspektiv

Sverigedemokraterna Järfällas Budgetförklaring 2023 -2025

Budget med framtidstro

Trygghet i Järfälla

Arbetet mot grov brottslighet och bristande ordning i samhället har fått allt mer fokus i Järfälla under de senaste åren vilket ska ses som ett viktigt trendbrott. Men detta till trots är arbetet långt ifrån klart. Över 130 fall av extremt grova brott har rapporterats i Järfälla kommun sedan 2018 fram till 2022.

Tryggheten i Järfälla tar således en framskjuten position i vårt budgetarbete. Utökade områden för fler ordningsvakter, en kommunal trygghetscentral och kamerabevakning vid speciellt otrygga miljöer finansieras i vår budget. Men samtidigt tas också misslyckade projekt bort för att fokuset ska läggas där det ger tydliga resultat för medborgarna.

Vi har också sociala satsningar och ett gemenskapstänk som saltar jorden för kriminella gängs tillväxt. Det förebyggande arbetet är av största vikt.

Destination Järfälla

Vår budget lägger också mycket vikt på det omfattande behovet av att destinationsutveckla Järfälla kommun för att generera arbetstillfällen och tillväxt utifrån Järfällas mycket attraktiva läge, natur och historiska resurser.

Få kommuner i Sverige har så underutnyttjad potential som vår kommun med vikingastaden Birka i direkt koppling via Mälaren, den första flygflottillen i landet, stora vackra naturreservat och Stockholms omfattande turistnäring.

Hela Järfälla har stora värden och möjligheter för både turistnäring och nöjesindustri. Satsningar som också skulle gynna de lokala handelsområdena och framtidssäkra dessa trots konkurrens med onlinehandeln.

Företagsamhet i orostider

Budgeten ser på lågkonjunkturen som kommer med självförtroende men också försiktighet. Många behövliga satsningar som behöver göras får vänta på tydligare ekonomiska förutsättningar, men kommunen måste våga fortsätta att fungera. I budgeten uppdateras många mål och beting för nämnder och administration för att spegla den viktiga funktion som kommunens verksamhet fyller för den lokala ekonomin.

Vi lägger utökat fokus på att använda lokala entreprenörer och företag vid upphandlingar och satsningar för att motverka både befintlig och ny arbetslöshet som kan komma i lågkonjunktorens skugga.

Järfälla behöver få ännu fler medborgare i arbete för att se till att vår kommun drabbas så lite som möjligt av det ekonomiska läget. Målet måste vara att komma ut starkare på andra sidan den ekonomiska krisen med lägre arbetslöshet och fler arbetande medborgare inom Järfällas egna gränser. Vi lägger fokus på att reducera bidragsfusk och hjälpa medborgare ut ur ekonomisk isolation.

Med den tydliga idén om ett Järfälla för alla som bor här vill vi fortsätta att utveckla kontakterna med det lokala näringslivet men också se till att det sociala livet i hembygden ska utvecklas.

Järfälla ska vara en plats som gynnar goda ideer och gemenskap men är på vakt mot de som eftersträvar att stjäla från vår gemensamma kassa.

Ett gemensamt slag mot psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan är nästa stora ödesfråga för Järfälla kommun. Vi ser att allt fler människor mår dåligt och sjukskrivningstalen för depression har ökat.

Även olika självskadebeteenden följer i skuggan av den psykiska ohälsan som självmedicinering med droger och alkohol, skador på den egna kroppen såsom skärsår eller självmord.

Men den psykiska ohälsan är ofta osynlig och svår att upptäcka. Därför avsätter vi i vår budget utrymme för att inleda en utbildning för första hjälpen vid psykisk ohälsa för kommunens anställda. Målet är att kommunen ska verka för att utbilda 20 av kommunens personal som sedan kan leda egna utbildningsinsatser för kommunens övriga anställda. Detta görs med hjälp från Karolinska Institutet.

Ingen är fri från utsatthet innan vi alla är det

Budgeten satsar starkt på att samla alla i kommunen och minska utsattheten för hela befolkningen. Vi motsätter oss i grunden den misslyckade mångkulturteorin som under lång tid varit grundläggande för integrationen.

Vår budget gör tydligt avsteg från den väg som så långt bara lett till allt större problem och ökade klyftor mellan medborgarna.

Riktade spenderingar av skattemedel har ersatts med solida satsningar för alla medborgare i ett mer rättvist system.

Vidare ämnar denna budget skapa initiativ för nyanlända att ta del av kommunens samhällsinformation och bli en del det Svenska samhället.

Fokus ska vara att belöna den som eftersträvar att snabbt bli en engagerad och produktiv medborgare. Budgeten ska skydda de som behöver stöd och ge hjälp för den som nyligen anlänt till Sverige, men stoppar ekonomiskt stöd som bidrar till att motverka gemenskap i samhället.

Stora satsningar görs också för att skapa trygghet i otrygga bostadsområden och att dessa områden inte längre ska vara farliga eller problematiska. Hela Järfälla ska vara tryggt! Alla i Järfälla ska kunna ta del av gemenskapen. Återigen är det viktigt att det förebyggande arbetet får ökade resurser till projekt som fungerar. Men först släcker man branden innan man diskuterar tapens färgval.

Seniorer och handikappade är en prioritering

Denna budget väljer till skillnad mot Socialdemokraterna och Centerpartiets budget att fortsätta satsa på att förbättra kommunens äldreomsorg. Budgeten garanterar också det som borde vara självklart! Att de som sist ska drabbas av besparingar i dåliga tider är de medborgare med olika handikapp eller medborgare med stöd från socialtjänsten och äldreomsorgen. Vi satsar 99,6 miljoner mer på äldrenämnden och socialnämnden.

Det är den ensamt största skillnaden mellan vår budget och Vänsterblockets budget. För oss är det en självklarhet att de som arbetat ett helt liv ska garanteras en trygg ålderdom. Seniorerna i Järfälla ska inte betala räkningen för Socialdemokraternas svaga styre. Seniorerna förtjänar bättre.

Det är också kommunens grundläggande funktion att vara en trygghet för den som drabbats av ett funktionshinder. Det är inte acceptabelt att åsidosätta den funktionen.

Utöver de pengar som vi genom denna budget använder på ett bättre sätt än de styrandes budget, så ges äldreomsorgen nya resurser i form av två heltidstjänster för äldreкураторer. Detta är en del av satsningen mot ensamhet och psykisk ohälsa.

Kultur för alla

Denna budget lägger ett tydligt fokus på kultur som kan upplevas och uppskattas av alla i samhället. Den sätter tydliga ambitioner och mål mot ett Järfälla med en levande kultur- och musikscen.

Det är en budget som lägger tyngden på medborgarnas intressen och att de ska känna att kulturpengarna ger tillbaka evenemang som de är intresserade av. Fokus är att medborgarna ska känna att de får en god avkastning för de pengar som de bistår kulturscenen med.

Men budgeten har också mål som sträcker sig längre än så med ambitionen att

bredda Järfällas kulturscen, idrottsutbud och musikscen. Stöd till festivaler eller evenemang ska utvecklas med ett samspel mellan medborgare, föreningar, näringsliv och kommunen som huvudsakligt mål.

Denna budget har också behållit satsningen på fritidschecken men reducerat summan något för att spegla nyttjandegraden bättre. Eftersom satsningen är ny tror vi att användningen kommer öka över tid men vi väljer att lägga nivån på samma nyttjandegrad som för 2022, i budgeten lägger vi därför sex miljoner kr på denna viktiga satsning på folkhälsan.

Skola och gymnasium ska lyfta nästa generation

Utbildning är ett av de grundläggande verktygen för att lyckas i dagens samhälle. Detta är anledningen till att denna budget arbetar hårt för att garantera att våra skolor får bra förutsättningar.

Besparingarna har fokuserat på områden som måste ses som mindre viktiga. Bland annat har hemspråksundervisningen bantats ner till lagens miniminivå därför att grundämnena måste gå före. Hemspråk och kultur från hemländer är i grunden en familjeangelägenhet.

Elevhälsan i skolan får ökade resurser i form av två nya kuratorstjänster som ett led i kampen mot psykisk ohälsa och en förbättrad elevhälsa.

Gymnasiet får nya tydliga mål för att utvecklas och får en tydligare inriktning. Ambitionen ska vara att ge en snabb och tydlig väg för studenterna till en karriär och en egen inkomst.

Sammanfattning av förändringar i budgeten

Budgeten nedan innehåller en rad förändringar av tidigare lagda budgetar i kommunen. För att förenkla läsningen kommer de viktigaste delarna listas nedan.

Nya satsningar i budgeten

Investering för 10 miljoner kr i en Trygghetscentral, samt fler ordningsvakter och trygghetskameror.

2,5 miljoner kr för en satsning på *Första hjälpen vid psykisk ohälsa*, utbildning till hela personalen i kommunen.

Två kuratorer till kommunens seniorer.

Två kuratorer till elevhälsan.

3,5 miljoner kr till inledande destinationsutveckling för Järfälla.

En satsning på att ersätta förfulande staket vid trafikleder med rosenbuskar.

2 miljoner kr för att sänka avgifterna för restaurangbranschen i kommunen.

Övergången vid Viksjöleden- Hästskovägen tas bort och gångtunneln vid Aspnässkolan rustas upp.

Utreda tryggheten för cyklister i kommunen.

Årlig fond för arkeologiska utgrävningar på 500 000 kr.

10 miljoner kr för generella arbetsmarknadsinsatser till kommunens invånare.

2 miljoner kr för att utöka antalet sommarjobb för ungdomar och studenter.

2 miljoner kr i extra stöd till kvinnojouren.

En extra tjänst som familjesekreterare till familjerätten för 650 000 kr.

1 miljon kr extra för att förbättra snöröjningen i kommunen.

Riv Imam Ali Islamic center och förbered marken för en ny gymnastikarena.

Två tjänster som Bidragsutredare med uppdraget att söka upp och spåra bidragsfusk och oegentligheter.

Bibehållna satsningar i budgeten

6 miljoner kr till fritidschecken.

Borttagna utgifter i budgeten

En minskning av antalet kommunikatörer i kommunen med 4,54 miljoner kr.

Borttagning av värdar och coacher i kommunen för 7,7 miljoner.

27 miljoner kr mindre i utgifter för konsulter i kommunen.

Sänkta politikerlöner med 1,2 miljoner kr.

Omställningsstöd för politiker tas bort för 1,2 miljoner kr.

510 000 kr i minskat arvode för kommunala utskott.

Minskad satsning på Folkets hus med 500 000 kr.

Minskning med 18 miljoner kr i hemspråksstöd.

Minskad satsning på så kallade socioekonomisk utjämning mellan skolor med 23 miljoner kr.

Stoppade SFI välfärdsjobb med 12 miljoner kr.

Senarelägga byggstarten för Ormbäckaskolan så att skolgårdens storlek och utformning kan åtgärdas.

Effektivisering för att minska utgifterna på 98 miljoner kr.

Bibehålla en Äldrenämnd och en Socialnämnd för att garantera tydlig och fungerande service

I denna budget kommer äldrenämnden och socialnämnden inte genomgå störande förändringar. Vi anser att denna förändring inte kommer att tillgodose de äldres önskemål i så hög grad som en egen och fristående äldrenämnd skulle göra. De seniora frågorna kommer att hamna mer i bakgrunden ifall äldrenämnden slås ihop med omsorgen för våra funktionshindrade medborgare.

Denna budget tillgodoser i högre grad de behov förvaltningen överlämnat till politikerna i kommunen och ger 99,6 miljoner mer i resurser till socialnämnden och äldrenämnden.

Budgeten med uppdrag och mål

Budgeten är kommunens viktigaste styrdokument och innehåller kommunfullmäktiges mål, uppdrag och ekonomiska ramar. I detta dokument utstakas styrningen för hela kommunens organisation, med dess bolag, styrelser och nämnder.

Genom budgeten tydliggörs de politiska prioriteringarna i relation till de tillgängliga resurserna kommunen förfogar över. Budgeten innefattar en årsbudget med plan för ytterligare två år och utblick mot en tioårsperiod. Grunden är en långsiktig och hållbar ekonomisk planering i en expansion med stora förändringar. Budgeten har sin grund i kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Under ett normalår fattar kommunfullmäktige beslut om budgeten i juni månad. För Budget 2023-2025 har avsteg från processen gjorts med anledning av att 2022 är ett valår. Enligt kommunallagen ska det nytillsatta fullmäktige besluta om budgeten, vilket nu sker i december. Det får konsekvensen att nämnderna fastställer sina verksamhetsplaner och detaljbudgetar senast i mars 2023.

När kommunfullmäktige beslutat om Budgeten med övergripande mål, ska nämnderna och bolagen fastställa sina verksamhetsplaner, vilka innehåller nämnd- och bolagsmål samt detaljbudgetar. Nämnd- och bolagsmålen ska betraktas som delmål till budgetmålen.

Uppföljning av mål, uppdrag och ekonomi redovisas till kommunfullmäktige i delårsrapporter per april och augusti samt i årsredovisning. Ekonomin följs även upp i månadsrapporter.

Beslut som fattas genom budgeten

Genom att fatta beslut om att anta Budget fattar kommunfullmäktige följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas och kommunstyrelsens kommunbidrag.
2. Kommunfullmäktige fastställer mål och uppdrag som riktas till nämnder.
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna, bolagen och kommunstyrelsen att utifrån uppdrag och mål ta fram delmål som verkar för uppfyllelse av budgetmålen. Nämnd- respektive bolagsmålen ska redovisas i verksamhetsplanerna.
4. Kommunfullmäktige fastställer justering av ekonomistyrreglerna avseende månadsuppföljningar.
5. Kommunfullmäktige fastställer justeringar av Järfälla kommuns styrmodell vad gäller vilka beslut som fattas av bolagsstyrelser relaterat till budget samt att samråd sker genom ägardialoger.
6. Kommunfullmäktige fastställer princip för hantering av central volympott.
7. Kommunfullmäktige fastställer resultatbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget och balansbudget 2023 samt plan för 2024-2025.
8. Kommunfullmäktige beslutar att ge nämnderna i uppdrag att prioritera bland investeringarna inom de budgetramar fullmäktige beslutar om.
9. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen oförändrad till 18,99 kronor.
10. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att göra erforderliga tekniska justeringar i styrelsens och nämndernas drift- och investeringsbudgetar.
11. Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen att uppta långfristiga lån enligt det tak som tidigare kommunfullmäktige fastställt om 5 200 miljoner kronor 2023.
12. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften fastställs till 0,46 %.

Priser och taxor

13. Kommunfullmäktige fastställer priser för barn- och ungdomsnämndens pengstyrda verksamheter.
14. Kommunfullmäktige fastställer att tillämpning av den gemensamma länsprislistan för de olika programmen i den gemensamma gymnasieregionen i Stockholms län fortsatt ska gälla under 2023.
15. Kommunfullmäktige fastställer priser för socialnämndens pengstyrda verksamheter.
16. Kommunfullmäktige fastställer priser för äldre- och ungdomsnämndens pengstyrda verksamheter.
17. Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter inom kultur-, demokrati- och fritidsnämndens verksamheter enligt bilaga 4.
18. Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter inom socialnämndens och äldre- och ungdomsnämndens verksamheter enligt bilaga 5.
19. Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter inom socialnämndens verksamheter enligt bilaga 6 men ger ett bidrag om 2 miljoner för att minska avgifter för företag i restaurang och nöjesbranschen.
20. Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter inom äldre- och ungdomsnämnden verksamheter enligt bilaga 7 .
21. Kommunfullmäktige fastställer reviderad VA-taxa enligt bilaga 8.
22. Kommunfullmäktige fastställer reviderad avfallstaxa enligt bilaga 9.
23. Kommunfullmäktige fastställer taxa för kart- och GIS-produkter och -tjänster enligt bilaga 10.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del i kommunens verksamhetsstyrning och utveckling. Kontrollen sker på ett systematiskt sätt och syftar till att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och håller kvalitet samtidigt som den når sina mål. Ytterligare syften är att säkerställa att rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och att verksamheten efterlever lagar och regler. Respektive nämnd och bolagsstyrelse har en plan för intern kontroll som visar på områden som ska kontrolleras inom respektive ansvarsområde. Nämnderna och bolagen beslutar om sina interna kontrollplaner i samband med beslut om verksamhetsplan.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt¹, vilket betyder att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de kommunala bolagen. Utifrån uppsiktsplikten har gemensamma kontrollområden identifierats, vilka ska granskas av samtliga delar av organisationen i den interna kontrollen år 2023. Dessa kommunövergripande områden är:

Välfärdsbrott - det vill säga att kontrollera att ingen aktör (företag, förening eller privatperson) otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning.

Ekonomistyrregler

Kommunfullmäktige beslutade 19 maj 2019 om ekonomistyrregler att gälla från 2020. Reglerna har kompletterats med tillämpningsanvisningar för investeringar och hyres-/leasingåtaganden. En mindre revidering gjordes 29 november 2021 i samband med beslut om budget 2022-2024.

En justering föreslås som innebär att årets månadsuppföljningar blir mer flexibla. Förslaget innebär att kommunstyrelsen får ta del av två månadsuppföljningar per år och att kommundirektören varje år fastslår dessa i ett årskalendrium. Vid behov kan kommundirektören initiera fler månadsuppföljningar. Preliminärt kommer månadsuppföljningarna under 2023 ske per mars och oktober.

I samband med föregående års budget bemyndigades kommunstyrelsen att ta fram kriterier för fördelning av central volympott. Ett förslag till hantering har utarbetats och presenteras som ett tillägg till ekonomistyrreglerna.

Kortfattat innebär det att kommunstyrelsen i samband med månads- och delårsrapporter samt årsbokslut ska besluta om nämndernas eventuella volymunderskott ska anses giltiga. Fattas ett sådant beslut kan då nämnden redovisa volymunderskott utan att behöva vidta åtgärder för ekonomi i balans. En bedömning görs om volymavvikelserna täcks av den centrala volympotten men inga extra medel skjuts till nämnderna under löpande budgetår. Eventuell justering p.g.a. för låg eller hög volymkompensation sker i nästa ordinarie budgetprocess. Som en följd av hantering av volympotten fastslås också att volymöverskott, samt analogt med detta även medel för kapitaltjänst och lokaler, inte tillåts användas för att täcka upp för andra avvikelser.

Föreslagna förändringar och tillägg framgår av *bilaga 3*.

¹ Kommunallagen 6 kap. 1, 9 §§

Ekonomiska förutsättningar

Samhällsekonomin och kommunernas ekonomi

SKR:s oktoberprognos och regeringens novemberprognos i samband med budgetpropositionen visar på en relativt samstämmig bild. Den snabba återhämtningen efter pandemin har gett tillväxten en skjuts under slutet av 2021 och början av 2022, men framåt spås mer normala tillväxtnivåer som under det närmaste året dämpas kraftigt av situationen i vår omvärld och det osäkra läget till följd av hög inflation och stigande räntor. Enligt SKR väntas BNP-tillväxten bli negativ 2023 med -0,7 % men öka till 1,8 % 2024 respektive 2,8 % 2025.

Nio månader har passerat efter Rysslands invasion i Ukraina och det ser allt mer ut att bli en utdragen konflikt. Kriget har hittills resulterat i mänskligt lidande, flyktingrörelser, ett skärpt säkerhetsläge och i sin tur Sveriges och Finlands NATO-ansökningar med ett åtagande för staten att öka försvarsutgifterna, i övrigt lämnar regeringen en relativt stram budget utan större satsningar som kan motverka effekten av konjunkturedgången. Rädslan för att en expansiv finanspolitik ska motverka Riksbankens penningpolitik med mål att bekämpa inflationen uppges prägla statsbudgeten till stor del.

Ekonomiskt är den historiskt höga inflationen det stora orosmolnet. Stora prisökningar på bland annat energi, livsmedel, byggmaterial och andra varor, ökade pensionskostnader och ökade räntekostnader har präglat kommunens budgetarbete inför 2023. Inflationen riskerar även driva upp förväntningar om en högre löneutveckling, vilket förutom att ge högre personalkostnader för kommunen, dessutom skulle kunna medföra bestående höga inflationsnivåer. Inflationen, mätt som KPIF, prognostiseras till 7,5 % 2022 och 5,0 % 2023 för att sjunka tillbaka till under inflationsmålet 2024-2025 med nivåer på 1,5 % respektive 1,7 %.

Konjunkturedgången väntas påverka sysselsättningen negativt. Arbetslösheten spås enligt SKR öka från 7,5 % 2022 till 8,4 % 2023 och 2024 för att därefter sjunka något. Regeringen har en mer positiv bild och antar att arbetslösheten toppar på 7,7 % 2023 och börjar sjunka redan 2024. Gruppen långtidsarbetslösa väntas fortsätta öka och få det tuffare i konjunkturedgången. Både för samhällsekonomin och kommunerna kommer det vara en avgörande faktor för framgång att förbättra matchningen på arbetsmarknaden för att bryta trenden för framförallt utsatta gruppers arbetslöshet. Det kan ske genom olika arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med såväl utbildningsinstitutioner som kommunens näringsliv.

Antalet arbetade timmar är det mest avgörande för skatteunderlagsutvecklingen och SKR spår endast en svag ökning 2023 med 0,3 %, tydligt under potentialen i ekonomin, men 2024-2025 blir ökningen högre och uppgår till 1,3-1,4 % per år.

Timlöneökningen väntas vara stark med 3,2-3,4 % varje år 2023-2025 vilket beror på fortsatta obalanser med arbetskraftsbrist i vissa sektorer. Nominellt ökar skatteunderlaget med 4,0 % 2023, 4,5 % 2024 och 4,1 % 2025, vilket ändå är relativt starkt historiskt.

Vägs prisökningarna samman med kostnadsökningar för löner och pensioner hamnar SKR:s kostnadsindex åren 2023-2025 på 6 %, 3,9 % respektive -0,2 %. Ställs kostnaderna mot det nominella skatteunderlaget innebär detta att det reala skatteunderlaget blir negativt -2,7 % 2023, svagt ökande 0,6 % 2024 för att 2025 öka med 4,4 %. Resultaten i många kommuner har varit goda ett par år tack vare statliga åtgärder under pandemin. Men de kraftiga kostnadsökningarna gör att ekonomin blir betydligt tuffare 2023 och sannolikt kvarstår stora utmaningar även 2024. En god nominell skatteunderlagsutveckling äts helt upp av kostnadsökningarna. För att klara en god ekonomisk hushållning i kommunerna behövs effektiviseringsåtgärder och anpassningar av kostnaderna. Det är viktigt att kostnaderna minskas på ett kontrollerat sätt. Det behöver dels ske där det minst påverkar välfärden till kommuninvånarna och dels så att det inte riskerar förstärka de negativa effekterna av konjunkturedgången.

Den osäkerhet som råder inom bostadsbyggandet och bostadsmarknaden, drivet av höjda räntor, energi- och produktionskostnader kommer sannolikt påverka tillväxttakten i Järfälla. Med risk för förskjutningar i tidplaner inom exploateringen och markintäkter kan låneskuldens utveckling och räntekostnaderna påverkas negativt. Det är viktigt att parera genom att se över investeringsplanerna. De närmsta åren måste kommunen prioritera de allra nödvändigaste investeringarna som behövs för att klara det kommunala kärnuppdraget. Samtidigt bör man se över och effektivisera utnyttjandet i befintliga lokaler och anläggningar.

På sikt finns fortsatta utmaningar att både finansiera investeringar i skola och omsorg och att säkerställa tillräckliga insatsfaktorer i välfärdsverksamheterna. Befolkningsutvecklingen i olika åldersgrupper innebär att kostnaderna för välfärden länge har spått växa i snabbare takt än skatteintäkterna. Lägg till utmaningen i kompetensförsörjningen när arbetskraften inte växer i samma höga takt som behovet av att anställa nya medarbetare i kommuner och regioner. Nya arbetssätt som främjar innovation och digital teknik kan vara en väg framåt. Ökat samarbete inom kommunen, inom kommunkoncernen, med andra kommuner och civilsamhället är en annan möjlig väg som kan leda till att knappa resurser nyttjas effektivare.

God ekonomisk hushållning

Den kraftiga tillväxten som sker i kommunen med satsning på samhällsutvecklingen med bostäder, infrastruktur och service i välfärden, ställer krav på överskott i ekonomin. Kommunfullmäktiges beslutade i maj 2015 om riktlinjer för god ekonomisk hushållning som innebär att årets resultat ska vara minst 1 % av skatteintäkterna samt sträva mot att resultatet ska överstiga 2 %.

Resultatmålet ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning. Det innebär att överskottet bidrar till självfinansiering av kommande investeringar för att låneskulder och räntekostnader inte ska gröpa ur konsumtionsutrymmet för välfärdstjänsterna. Överskott i ekonomin är även viktigt för att kunna möta snabba förändringar i konjunkturen. Det är viktigt att resultatmålet i genomsnitt över tid respekteras även

om undantag kan vara motiverade i en lågkonjunktur. För att skapa ett utrymme att vissa år budgetera för ett resultat som understiger resultatmålet behöver kommunen under goda år ha resultat som med god marginal överstiger resultatmålet. Kommunens resultatutveckling (exklusive exploateringar och extraordinära poster) över en femårsperiod (2017-2021) har i genomsnitt uppgått till 1,7 % av skatteintäkterna. 2020 och 2021 redovisades resultat på 2,2 respektive 2,0 %. Prognosen för 2022 uppgår i delårsrapporten per augusti till 3,3 %. De pandemirelaterade effekterna på ekonomin har påverkat resultaten åren 2020-2022 positivt med kraftigt ökade statsbidrag och tillfälligt lägre kostnader i verksamheterna i kombination med en oväntat snabb återhämtning i skatteintäkterna.

Dessa år är därför inte helt representativa utan kan betecknas som goda år ekonomiskt. Låga resultat över tid i kombination med ökade investeringar har medfört att kommunens låneskuld har ökat successivt och därmed riskexponeringen för ränteökningar, vilket nu innebär att räntekostnaderna under 2023 kommer att urgröpa utrymmet för den löpande driften i verksamheterna.

För att på längre sikt upprätthålla god ekonomisk hushållning behöver kommunens resultat ökas till nivåer på 2 % och över, så fort som lågkonjunkturen har passerat, enligt prognoserna bör det kunna ske från år 2026 och framåt.

Skattesats

Kommunfullmäktige fattade i samband med föregående budget beslut om sänkt skattesats till **18,99 kronor**. Förslaget i denna budget är att skattesatsen hålls oförändrad.

Skatteintäkter och utjämning

Kommunens intäkter består till största del av skatteintäkter och bidrag från de kommunala utjämningssystemen. Förändringen mellan åren beror dels på skatteunderlagsutvecklingen, dvs inkomsterna för alla invånare i hela riket, och dels på hur invånarantalet och dess ålderssammansättning förändras i den egna kommunen. Skatteunderlagsutvecklingen beror i sin tur på konjunkturläget i samhällsekonomin vilket påverkar sysselsättning och arbetslöshet och därmed skatteinkomsterna. Skatt på pensioner, sjuk- och arbetslöshetsersättning har också betydelse varför även nivån på dessa ersättningar påverkar skatteunderlaget. Inkomstutvecklingen för kommunens egna invånare har pga inkomstutjämningssystemet endast en indirekt inverkan på kommunens skatteunderlag.

Budgeten är baserad på den skatteunderlagsprognos som presenterades av SKR i

oktober 2022, på Järfällas egen befolkningsprognos från september 2022 samt på den budgetproposition som regeringen presenterade i november. I budgetpropositionen aviserades 4,2 miljarder kronor i tillskott i det generella

statsbidraget totalt för kommunerna, vilket för Järfälla innebär ett tillskott på 33,4 mnkr. Jämfört med SKR:s prognos har detta belopp lagts till i posten regleringsbidrag. De generella statsbidragen, dvs statens anslag för kommunalekonomisk utjämning, föreslås därmed totalt uppgå till ca 107 miljarder kronor för 2023. Summan av skatter och bidrag från utjämningssystemen beräknas för Järfälla kommun år 2023 bli 5 271,5 mnkr, en ökning från prognosen för 2022 med 170,6 mnkr (3,3 %), vilket är en ovanligt låg ökning både jämfört med åren innan och prognosen framåt för åren 2024-2025. Den låga ökningen förklaras av det svaga konjunkturläget.

	Prognos	Budget	Plan	Plan		
	Skatt 2022	Skatt 2023	Skatt 2024	Skatt 2025		
Intäkter kommunalskatt	4047,1	4 223,10 kr	4401,1	4582,8		
Inkomstutjämning	523,3	621,7	739,9	890,2		
Kostnadsutjämning	210,4	228,2	194,1	199,9		
Regleringsbidrag/-avgift	228,7	162,9	163	90		
Extra generellt bidrag	0	0	0	0		
Strukturbidrag	0	0	0	0		
Införandebidrag	0	0	0	0		
LSS-utjämning	-46	-83,7	-85,7	-88,1		
Avräkning	125,4	-13	0	0		
Fastighetsavgift	127,2	132,4	135,4	138,4		
Avrundning		-0,1				
Totalt	5216,1	5 271,50 kr	5547,8	5813,2		

Demografiska förändringar

Kommunen har i september 2022 med hjälp av Statisticon tagit fram en ny befolkningsprognos baserad på invånarantalet för första halvåret 2022 och framtida byggplaner i kommunen. Jämfört med tidigare prognos har de samlade byggplanerna

per år reviderats ner utifrån en bedömning om en realistisk total volym och genomförandetakt. Det innebär ett genomsnitt om ca 1000 färdigställda bostäder per år, vilket fortsatt, både ur ett historiskt perspektiv och jämfört med andra kommuner, är en mycket hög byggnadstakt för Järfälla kommun.

Den framtagna prognosen visar befolkningsutvecklingen för kommunen totalt och för olika åldersgrupper. Prognosen avser åren 2022-2050.

	2021	2022	2023	2024	2025	2032	2050
Antal personer	83 170,00	85 111,00	87 302,00	89 705,00	91 835,00	104 193	122 733
Totalt	83 170,00	85 111,00	87 302,00	89 705,00	91 835,00	104 193	122 733
Förändring för året	1 896,00	1 941,00	2 191,00	2 403,00	2 130,00	1 030	1 030
Förändring i procent	0,0%	2,3%	5,0%	7,9%	10,4%	25,3%	47,6%
Förändring ackumulerat	0	1 941	4 132	6 535	8 665	21 023	39 563
Förändring i procent	0,0%	2,3%	5,0%	7,9%	10,4%	25,3%	47,6%
Åldersgrupper:							
0-19	21 032	21 383	21 851	22 379	22 902	26 212	30 100
20-64	48 682	50 106	51 678	53 423	54 863	62 359	71 960
65+	13 456	13 624	13 773	13 903	14 071	15 622	20 673
1-5	5 331	5 351	5 487	5 661	5 782	6 929	7 625
6-15	10 727	10 841	11 056	11 287	11 544	12 934	15 086
16-18	3 068	3 167	3 211	3 296	3 342	3 782	4 477
65-79	9 690	9 686	9 635	9 548	9 528	10 529	14 009
80-89	3 129	3 278	3 467	3 658	3 824	4 113	5 245
90+	637	657	671	697	718	981	1 420

Det totala invånarantalet ökar med 8 665 personer från år 2021 till och med år 2025. Befolkningen uppgår då till 91 835 personer, en ökning med 10,4 %. På längre sikt visar prognosen att befolkningen på tio år ökar med 25 % och fram till 2050 med nästan hälften, till nära 123 000 invånare. Den årliga ökningstakten ligger på drygt 2 000 personer eller en bra bit över 2 % per år under planeringsperioden fram till 2025. Tio år framåt och mot slutet av prognosperioden sjunker dock ökningstakten och ligger på drygt 1 000 personer per år.

Kommunens verksamheter vänder sig främst till barn, ungdomar och äldre. Förändringen i dessa åldersgrupper påverkar de kommunala kostnaderna för förskola, fritidshem, grundskola, gymnasium och äldreomsorg.

I diagrammet visas den prognostiserade förändringen i procent för olika åldersgrupper relevanta för kommunens verksamheter. Utgångspunkten är år 2021 som visas med 0 i diagrammet.

De flesta åldersgrupperna ökar under perioden, utom gruppen 65-79 år som minskar med 2 % fram till år 2025, eller ca 170 personer. Snabbast ökar gruppen 80-89 år, dessa ökar med 22 % eller ca 700 personer. Det förklaras av att den stora generationen 40-talister nu når denna ålder. Åldersgruppen över 90 år ökar också snabbt, med 13 %, vilket motsvarar ca 80 personer. Gruppen i arbetsför ålder 20-64 år, vilka bidrar till den större delen av skatteintäkterna, ökar också med 13 %, vilket är 6 180 personer. Åldersgrupperna från förskola till gymnasium ökar alla med mellan 8 och 9 %. Förskola 1-5 år ökar med ca 450 personer, grundskola 6-15 år ökar med ca 820 personer och gymnasium 16-18 år ökar med ca 270 personer. Sammantaget har Järfälla en gynnsam befolkningsstruktur genom att åldersgruppen som i huvudsak arbetar och betalar kommunal skatt sammantaget ökar snabbare än de åldersgrupper som i betydligt högre grad konsumerar kommunala välfärdstjänster, dvs barn, unga och äldre. Järfällas försörjningskvot stärks därmed, vilket sker tack vare den höga takten i bostadsbyggandet och en stor inflyttning till kommunen. Unga vuxna som är i början av både yrkes- och bostadskarriären är mer benägna att flytta medan framför allt äldre personer inte är lika flyttbenägna.

Dessvärre är det rikets demografiska struktur och försörjningskvot som genom de kommunala utjämnningssystemen är avgörande för de ekonomiska förutsättningarna för alla kommuner. För riket utvecklas försörjningskvoten sämre: barn, unga och äldre ökar snabbare än befolkningen i arbetsför ålder totalt sett i riket. En positiv effekt av den gynnsamma strukturen är dock att tillgången till arbetskraft är hög i Järfälla vilket kan göra att personal- och kompetensförsörjningen inom kommunens välfärdstjänster underlättas i jämförelse med många andra kommuner.

Känslighetsanalys

Ökning av kommunens utgifter i miljoner kronor:

Pris- och löneökning, nettokostnader 1 % / 42 mnkr
Pris- och löneökningar, kostnader 1 % / 55 mnkr
Personalkostnader 1 % / 27 mnkr
El och energikostnader 1 % / 0,6 mnkr
Kapitalkostnader på nyinvesteringar 100 mnkr / 4 mnkr
Skatter, utjämning o bidrag, rikets skatteunderlagsutveckling 1 %-enhet / 46 mnkr
Skatter, utjämning o bidrag, befolkning 100 personer / 12,1 mnkr
Skatter, utjämning o bidrag, utdebitering 10 öre / 22,2 mnkr
Ränta på nyupplåning 100 mnkr / 3-3,7 mnkr
Ränteförändring på hela låneportföljen 1 %-enhet / 49 mnkr
Volymen inom barn och utbildning 100 barn/elever / 9,2 mnkr

Ekonomisk framåtblick

Järfälla har både utmaningar och möjligheter som en av landets kommuner med störst tillväxt. Genom bl.a. stadsutvecklingen i Barkarby och Veddesta med byggande av tunnelbana, fjärrtågsstation och bussterminal förväntas befolkningen växa kraftigt. En förutsättning för bostadsbyggande är utbyggt gatu- och VA-nät vilket är kommunala åtaganden. Som en följd av växande befolkning ökar behovet av kommunal service. Utöver bostäder planeras byggande av nya förskolor, grundskolor, boende för äldre och funktionshindrade samt anläggningar inom kultur och fritid. Sammantaget innebär det höga investeringsnivåer.

Exploateringsverksamheten är omfattande och den ekonomiska strategin innebär att de externa markintäkter som erhålls ska finansiera infrastruktur och investeringar i samhällsfastigheter. Exploateringsnettot ska till varje krona användas för de investeringar som kopplas till expansionen. De ökade skatteintäkterna som kommer genom en ökad befolkning ska finansiera ökade driftskostnader för fler invånare och i synnerhet barn, unga och äldre i de kommunala verksamheterna. Utöver detta utvecklas ständigt nya behov och förväntningar på den kommunala servicen.

Utmaningar och risker är bl.a. de höga produktionskostnaderna för exempelvis fastigheter och lokaler, inklusive extern inhyrning. Förutom att ständigt ompröva behoven måste de ökade behoven mötas genom effektiv och flexibel lokalanvändning. Förseningar i tidplaner och genomförande innebär risk att markintäkter flyttas fram i tiden. När tidsglappet mellan kommunens investeringsutgifter och markintäkter ökar, ökar lånen och räntekostnaderna för

kommunen, vilket ställer krav på högre resultat. God flexibilitet och följsamhet i samhällsutvecklingen, t ex genom att ständigt anpassa investeringstakten, är en nyckelfaktor för att lyckas hushålla med kommunens resurser. God ekonomisk hushållning och ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för att klara en långsiktig och hållbar finansiering av den utveckling och tillväxt som sker i Järfälla.

Kommunsektorn står på kort sikt inför stora ekonomiska utmaningar med hög inflation och real minskning av skatteunderlaget. Även på längre sikt, när lågkonjunkturen passerat, finns fortsatta ekonomiska utmaningar. Även om en återgång sker till en stabil real utveckling av skatteunderlaget förväntas samtidigt den demografiska utvecklingen öka kostnadstrycket i förhållande till skatteintäkternas utveckling. Det ställer krav på hårda prioriteringar, fokus på lagstadgade grunduppdrag och effektiviseringar. En långsiktigt hållbar ekonomi skapar också förutsättningar för verksamhetsutveckling med fokus på god kvalitet.

Resultatbudget 2023 med plan 2024-2025

Budget 2023 bygger på prognosen för skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Verksamheternas nettokostnader bygger på kända förutsättningar för verksamheterna, bland annat aktuell befolkningsprognos, kostnadsutveckling för varor och tjänster, löner och pensioner, ränteutveckling, investerings- och exploateringsplaner, riktade statsbidrag samt föreslagna nivåer på taxor, avgifter och pengersättningar. I detta ligger också på det politiska styrets reformer, prioriteringar och satsningar. Osäkerheter som det rådande konjunkturläget har medfört förväntas vara stora men minska när läget stabiliseras framöver. Med erfarenhet från pandemins effekter under 2020-2022 finns också en bättre förberedelse framöver för eventuella snabba verksamhetsförändringar.

Tabell Resultaträkning 2021-2025	Resultat 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
mnkr					
Verksamhetens intäkter	3368,7	2959,7	3319,3	3734,3	3523,7
Verksamhetens kostnader	-7207,7	-6899,4	-7 146,2	-7393,1	-7630,4
Avskrivningar	-308	-323,7	-343,7	-363,7	-383,7
Verksamhetens nettokostnad	-4147	-4263,4	-4170,6	-4022,5	-4490,4
Skatteintäkter	3827,3	4047,1	4210,1	4401,1	4582,8
Utjämning och generellt statsbidrag	972,6	1043,6	1061,4	1146,6	1263,9
Finansiella intäkter	21,7	55,9	50,2	37,5	36,2
Finansiella kostnader	-80,1	-139,3	-191,6	-178,4	-159,9
Delsumma skatteintäkter och finansnetto	4741,5	5007,3	5130,1	5406,8	5723
Resultat efter finansiella poster	594,5	743,9	959,5	1384,3	1232,6
Extraordinära poster	-532,1				
Årets resultat	62,4	743,9	959,5	1384,3	1232,6
Varav exploateringsnetto	498,9	575,5	955,9	1341,5	1151,3
Årets resultat exklusive explnetto och extra poster	95,6	168,4	3,6	42,8	81,3
Resultat i % av skatter	2,02%	3,36%	0,07%	0,79%	1,42%

I årets resultat ingår nettointäkter från exploateringsverksamheten och resultatet redovisas i två nivåer, ett resultat inklusive och ett exklusive exploateringsnettot. Resultatet exklusive exploateringsnettot, eller det s k verksamhetsrelaterade resultatet, uppgår 2023 till 3,6 mnkr, vilket motsvarar 0,07 % av skatteintäkter, utjämning och generella bidrag. 2024 uppgår resultatet till 43 mnkr vilket motsvarar 0,8 %. 2025 uppgår resultatet till 81,3 mnkr vilket motsvarar 1,4 %. Det innebär att första delen av kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning, att resultatet minst ska uppgå till 1 %, uppnås 2025.

Andra delen i kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning, att resultatet ska sträva mot att överstiga 2 %, uppnås först bortom planeringsperioden, preliminärt år 2026. Avsteg från resultatmålet motiveras av det svaga konjunkturläget. När konjunkturen vänder skapas utrymme att åter höja resultatnivån till nivån för god ekonomisk hushållning.

Budgeterat resultat inklusive exploateringsnetto 2023 uppgår till 959,5 mnkr och för de två efterföljande åren 1 384,3 mnkr respektive 1 232,6 mnkr. Med osäkerheter i tidplaner för exploateringsprojekten är resultaten högst osäkra.

Resultatet inklusive exploateringsnettot är även det resultat som ska jämföras med det lagstadgade balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. Som framgår ovan uppfylls balanskravet alla åren.

Volympott

Från 2022 finns en volympott som är avsatt centralt och fungerar som en buffert. Dessa medel ska täcka upp för de nämnder som får högre volymer än budgeterat. Riktlinjer för hantering av den centrala volympotten har utarbetats, se även avsnitt 2.4 och bilaga 3. Inför 2023 höjs volympotten från 15 till 40 mnkr till följd av att nämnderna endast har tilldelats en del av det beräknade behovet av volymkompensation utifrån aktuell befolkningsprognos. Anledningen är en allt högre osäkerhet i befolknings- och volymutvecklingen utifrån det rådande konjunkturläget.

Investeringsrelaterade driftskostnader

Centralt finns även vissa medel avsatta till driftskostnader som har en koppling till planerade investeringsprojekt. Det rör sig om vissa medel för projektering och planering, utrangeringar och rivningar samt buffert för tillkommande kapitaltjänstkostnader utifrån osäkerhet i tidpunkt för aktivering av slutredovisade investeringar. Flera nämnder har även tilldelats egna medel, för t ex förstudier, driftskostnader i investeringsprojekt samt kapitaltjänst och lokalkostnader till följd av slutförda investeringar.

Taxor

I samband med budgeten beslutas det också om nya, reviderade eller borttag av taxor. Dessa redovisas i bilagorna 4-10.

Priser och löner

I beräkningarna för pris- och löneutvecklingen har SKR:s PKV-index använts med justeringar för de delar där Järfällas egna antaganden skiljer sig från SKR:s antaganden.

Effektiviseringar

För att nå ett positivt resultat i årets budget avseende de svåra ekonomiska förhållanden som råder, har effektiviseringar lagts ut på de olika nämnderna i olika hög grad. Totalt för kommunen beräknas effektiviseringarna till 101,22 mnkr, motsvarande 2,0 % av kommunbidraget för 2023. Det ska jämföras med effektiviseringar i tidigare års budgetar för åren 2020, 2021 och 2022 uppgående till mellan 0,9 och 2,2 % per år. I planen för 2024 och 2025 ligger också effektiviseringar motsvarande 1 % årligen.

Avskrivningar och internränta

Med den investeringsnivå som föreslås uppgår avskrivningarna till 343,7 mnkr i budget 2023 och väntas öka med ca 20 mnkr årligen 2024-2025. Internräntan föreslås vara oförändrad 1,0 procent 2023. På grund av det höjda ränteläget kommer internräntan ses över inför 2024.

Finansnetto

Bland de finansiella intäkterna, totalt 50,2 mnkr, finns aktieutdelning, värdeöverföring samt borgensavgift från Järfällahus AB, ränta och återbäring från Kommuninvest, samt uppräknings av förskottering på tunnelbaneavtalet. Bland finansiella kostnader, totalt -192,8 mnkr finns räntor på lånen, ränta på pensionsskulden, finansiell leasing av simhallen samt uppräknings av avsättning för tunnelbaneavtalet.

Totalt uppgår räntenettet till -142,6 mnkr 2023. Jämfört med budget 2022 försämrar finansnettot med 107,5 mnkr vilket förklaras av det höjda ränteläget till följd av Riksbankens höjningar av styrräntan. Räntor på lånen uppgår till 83,6 mkr vilket är en ökning med 69,6 mkr mot budget 2022. Tack vare en hög andel bundna räntor i låneportföljen, ca 75 %, slår inte räntehöjningarna igenom direkt. Räntan på pensionsskulden uppgår till 60,5 mnkr en ökning med 46,1 mnkr jämfört med budget 2022.

Borgensavgifter

En analys av marknadsläget med hjälp av Söderberg & partners, pekar på att borgensavgiften, för 2022 0,35 % av borgenssumman, bör höjas till 0,46 % för 2023, till följd av det höjda ränteläget, det innebär en ökad intäkt på 1,6 mnkr.

Pensioner, arbetsgivaravgifter och personalomkostnadspålägg

Pensionsutbetalningar och skuldförändring redovisas enligt KPA:s prognos i augusti 2022. Pensionskostnaderna, exkl finansiell kostnad, uppgår i budget 2023 till 343,1 vilket är en ökning med 91,1 mnkr jämfört med budget 2022. För 2024 ökar kostnaderna med ytterligare 38,2 mnkr samt medan för 2025 förväntas kostnaderna minska med 101,4 mnkr. Pensionskostnaderna ökar p g a ett nytt pensionsavtal där pensionsavgiften för avtalspensionen ökar från 4,5 till 6 % för alla anställda med löner under 7,5 inkomstbasbelopp. Dessutom påverkar inflationen avtalspensionerna kraftigt eftersom dessa räknas upp med prisbasbeloppen.

Personalomkostnadspålägget som ska täcka kostnader för arbetsgivaravgifter och pensioner föreslås 2023 vara oförändrat jämfört med 2022, 39,3 %.

Nämndernas ansvar, mål och driftbudgetar.

I driftbudgeterna så fördelas pengarna för kärnverksamheterna i kommunen. I denna budget så ser vi en förändring med nästan 190 miljoner som till stor del drivs av inflationen och de ökade kostnaderna för drift.

Elkrisen och drivmedelspriserna slår hårt mot ekonomin vilket nu syns tydligt i kommunens drift.

Pengarna har fördelats för att undvika stora störningar av medborgarnas ekonomi vilket skulle kunna skapa en kedjeeffekt och förvärra ekonomin ytterligare. Här finns också en plan för 2024 och 2025 som räknar med fortsatt inflation som dock motverkas genom lagda förslag på effektiviseringar.

I denna budget ser vi en risk för kostnadsökningar på 6,5 % för 2024 och 5,5% 2025. Effektiviseringarna bör minska till 1% 2025.

Denna budget försöker balansera risker och förhoppningar om ekonomin för att undvika att spä på misstro eller överspender.

Driftbudgetar	2022	2023	Förändring	2024	Förändring	2025	Förändring
	Prognos	Budget		Plan		Plan	
Barn- och ungdomsnämnden	1 896,50 kr	1 933,30	36,8	2 058,96	125,7	2172,2	113,2
Kompetensnämnden	445,60 kr	480,838	35,2	512,09	31,3	540,3	28,2
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	235,10 kr	244,881	9,8	260,80	15,9	275,1	14,3
Socialnämnden	959,70 kr	1073,384	113,7	1 143,15	69,8	1206,0	62,9
Äldrenämnden	647,70 kr	703,774	56,1	749,52	45,7	790,7	41,2
Gemensam nämnd för familjerättsliga frågor	5,80 kr	6,55	0,8	6,98	0,4	7,4	0,4
Tekniska nämnden	208,50 kr	231,05	22,6	246,07	15,0	259,6	13,5
Miljö- och bygglovsnämnden	13,40 kr	13,6	0,2	14,48	0,9	15,3	0,8
Kommunstyrelsen	330,50 kr	245,352	-85,1	261,30	15,9	275,7	14,4
Totalt	4 742,80 kr	4 932,73		5 253,36		5542,3	
Förändring	0,00 kr	189,93		320,63		288,9	
%	0,00%	4,00%		10,76%		16,86%	

Kommunstyrelsen

Driftbudget

Kommunstyrelsen					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	332,5	245,4	261,3	275,7	
Övriga intäkter	114,6	117,4	119,7	122,1	
<i>Summa Intäkter</i>	447,1	362,8	381,0	397,8	
Kostnader	447,1	362,8	381,0	397,8	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för kommunstyrelsen

Visionen för Järfälla ska vara att bli en attraktiv och aktiv del av Stockholmsområdet. Natur, kultur och historia ska lyftas fram för att skapa mer attraktioner, arbetsplatser samt arbeten.

För att uppnå detta måste kriminaliteten och våldet motverkas med starka direkta insatser. Kommunen ska också bli bättre förberedd på större kriser än tidigare.

Covid-19 pandemin exponerade brister vars lärdom måste tas på yttersta allvar.

Det gäller även arbetet mot psykisk ohälsa där kommunen ska bli en drivande och positiv kraft för att hjälpa medborgarna.

Slutligen ska kommunen ta sig an en ny estetisk vision där arkitektur och parkförvaltning ska göras attraktiv och tidlös.

Ansvarsområde:

Kommunstyrelsen är kommunens verkställande organ med ansvar för ledning och krisledning i kommunen. Ansvar för samordning och uppföljning av nämnderna eller de kommunala bolagen ligger också på kommunstyrelsens ansvar.

Det är detta organ som ska förvalta kommunens egendomar, planera för nödvändiga och strategiska satsningar samt stödja näringslivet. Viktiga punkter är också att verka för att skydda medborgarnas intressen, ekonomiskt, kulturellt och när det gäller säkerhetsarbete. Kommunstyrelsen ska verka för att se till att det finns en plan för naturkatastrofer, pandemier eller terrorism inom kommunen. Även ansvar för skyddsrum och kommunens hantering av en militär konflikt i eller nära kommunen åläggs kommunstyrelsen.

Slutligen är det kommunstyrelsen som ska vara kommunens paraplyorganisation och främja en god kommunikation inom organisationen samt se till att kommunen är en bra arbetsgivare för alla dess anställda.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland kollegor och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Kommunen skall verka för att motverka all tung och våldsam kriminalitet.
- ☐ Kommunen skall genom alla nämnder arbeta för att förebygga en kriminell livsstil.
- ☐ Kommunen skall arbeta för att alla barn och ungdomar kan nå målet med en fullgod skolgång.

- ☐ Kommunen ska ha en beredskapsplan för ett storskalig krig i vårt närområde eller med direkt påverkan på verksamheten.
- ☐ Kommunen ska ta initiativ för att öka kontaktytorna mellan näringslivet och ungdomar som söker ferieanställning. Kommunens engagemang ska fokuseras till att skapa ingångar på arbetsmarknaden för ungdomar.
- ☐ Kommunen skall verka för att utveckla musik- och kulturscenen i Järfälla.
- ☐ Kommunen ska satsa på destinationsutveckling och förenkla för besöksnäringen.
Järfälla ska eftersträva att bli ett attraktivt besöksmål i Stockholmsområdet.

Uppdrag:

- Kommunstyrelsen bemyndigar kommundirektören att göra erforderliga tekniska justeringar i styrelsens och nämndernas drift- och investeringsbudgeten.
- Kommunstyrelsen bemyndigar kommundirektören att uppta långfristiga lån till ett tak om 5 200 miljoner kronor 2023.
- Kommunstyrelsen fastslår kommungemensamt område för intern kontroll.
- Kommunstyrelsen fastställer personalomkostnadspålägget till oförändrat 39,3%.
- Kommunstyrelsen fastställer internräntan till oförändrad 1,0 %.
- Kommundirektören får i uppdrag att utöka de områden som skyddas av ordningsvakter till samtliga centrala områden i Järfälla och områden med upplevd otrygghet.
- Kommundirektören får i uppdrag att söka tillstånd för kameraövervakning av återvinningsstationer och områden som upplevs som otrygga i kommunen.
- Kommundirektören får i uppdrag att undersöka möjligheterna att förbättra och utöka stödet till brottsoffer.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att leda arbetet med att utbilda kommunens anställda i första hjälpen vid psykisk ohälsa.

- Kommundirektören får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att utbilda personal om hedersproblematik.
- Kommundirektören får i uppdrag att underlätta för startandet av företag i besöks- och nöjesbranschen inom Järfälla Kommun.
- Kommundirektören får i uppdrag att verka för att förvärva marken och lokalerna där Imam Ali Islamic Center ligger för att skapa plats för en ny gymnastikarena i Järfälla och genomföra nödvändiga förändringar i detaljplanerna.
- Kommundirektören får i uppdrag att skapa en gemensam mall för alla budgetdokument i kommunen. Denna mall ska gälla nämndernas budgetförutsättningar och dokumentation rörande kommunens ekonomi. En tydlig unison form skall göra det enklare för medborgarna att hitta information om hur kommunen använder skattepengar.
- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram en plan för att tillgodose samtliga av kommunens medborgares tillgång till skyddsrum vid händelse av krig eller kris.
- Kommundirektören får i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla samverkan med det lokala näringslivet och ta dem i beaktande vid upphandlingar.
- Kommundirektören får i uppdrag att utreda och möjliggöra uppförandet av en strandpromenad mellan Bolinderstrand och Stäketsborg som inkorporerar Upplandsleden, samt skapar möjligheter för restauranger och uteliv längs kuststräckan. I detta ska också kommande pendelbåtar tas i beaktande.
- En arbetsgrupp ska under ledning av kommundirektören och i samarbete med Region Stockholm tillsättas för att se över att kommunen på bästa sätt tillvaratar möjligheter att få verksamheter och projekt som gynnar kommunen delfinansierade genom sådana stöd som erbjuds av EU och andra institutioner.
- Kommundirektören får i uppdrag att sammanställa kommunens arbetsmarknadsåtgärder, och göra en genomlysning av Arbetsmarknadsenheten samt att se över möjligheten att istället låta verksamheten bedrivas i företagsform i ett kommunalt bolag.
- Kommundirektören får i uppdrag att tydligt informera regionala och statliga myndigheter att Järfälla har nått sin maximala kapacitet att ta emot

nyanlända. Kommunen kan inte tillgodose en bra assimilering till samhället för fler än de vi redan har boende i kommunen. Undantag ges för flyktingar från vårt närområde såsom Ukraina.

- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram riktlinjer mot användandet av kvinnoförtryckande symboler som burka eller slöja i kommunens kommunikativa material.
- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram ett Mångkulturellt bokslut där alla kostnader och resultat rörande integration av medborgare med utländsk härkomst redovisas.
- Kommundirektören får i uppdrag att skapa ett återvandringscenter för att koordinera stöd och hjälp till personer med ambition att återvända till ett hemland.
- Kommundirektören får i uppdrag att ansöka om att göra Hästa Klack till ett naturreservat.
- Kommundirektören får i särskilt uppdrag att se över hur §12 i Allmänna lokala ordningsföreskrifter om insamling av pengar på allmän plats upprätthålls och ta fram förslag om skärpningar för att föreskriften ska följas.
- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram en plan för att tillgodose parkeringsplatser och laddstolpar för medborgarna i kommunen samt besökare.
- Kommundirektören får i uppdrag att inrätta ett hederspris för civilkurage som skall delas ut årligen till en medborgare som agerat med kurage eller för medborgarnas bästa.
- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram en trygghetskarta över kommunen för cyklister och gångtrafikanter. Syftet är att få en överblick över områden där cyklister och gångtrafikanter känner sig otrygga och bana väg för framtida åtgärder.
- Kommundirektören får i uppdrag att säkerställa att Järfälla kommun har ett beredskapslager med materiel som kan användas vid en kris, katastrof, pandemi eller annat sjukdomsutbrott.

Barn och ungdomsnämnden

Driftbudget

Barn och ungdomsnämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	1 896,5	1 933,3	2 059,0	2 172,2	
Övriga intäkter	241,2	247,0	251,9	257,0	
Summa Intäkter	2 137,7	2 180,3	2 310,9	2 429,2	
Kostnader	2 137,7	2 180,3	2 310,9	2 429,2	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Barn och ungdomsnämnden

En god utbildning är en viktig nyckeln för att ta plats i det moderna samhället.

Således är det viktigt att tillgodose gemenskap, trygghet och individuell anpassning i organisationen. Detta gäller personal och elever.

Elevdemokrati bör utvecklas vidare eftersom ungdomar och elever inte har en egen rösträtt i samhället. Därför bör deras rekommendationer ges mer utrymme och respekt i politiska sammanhang.

Budgeten har ställt krav på effektivisering eftersom vi tvingas möta det ekonomiska läget men dessa ska i så stor utsträckning det är möjligt inte riktats mot löner eller anställningar.

Fortsätta arbetet med studiero och trygghet i skolan ska vara en prioritet. Lokalerna ska också nyttjas så effektivt det går. En anledning till behovet av effektivisering är energipriser. Så satsningar för att minska energikostnader är en god ide.

Slutligen har 1,4 miljoner kronor öronmärks för ytterligare två kuratorstjänster kopplade till elevhälsan. Detta i kombination med satsning på första hjälpen vid psykisk ohälsa ämnar inleda en offensiv satsning för att motverka depression, självskadebetende och utanförskap.

Ansvarsområde:

Barn- och ungdomsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom de delar av skolväsendet som utgörs av förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Nämnden ansvarar också för förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och fritidsklubbar.

Skolan och förskolan ska också söka samverka med andra nämnder i kampen mot psykisk ohälsa och för ökad trygghet.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland kollegor och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen skall säkra lärarnas rätt att upprätthålla ordning i klassrummet, samla in mobiltelefoner under lektionstid eller avvisa elever som inte följer skolans regler från klassrummet eller skolans mark.
- ☐ Standardförfarandet skall vara att elever som utför mobbning skall flyttas från en skola, inte offren.
- ☐ Våldsamma elever skall skickas till specialklasser med extra stöd för att freda övriga elever från övergrepp och förlorad studietid.
- ☐ Skolmaten skall bestå av en köträtt och ett vegetariskt alternativ. Annan individanpassad skolmat skall enbart erbjudas av medicinska skäl.
- ☐ Modersmålsundervisningen skall ligga på lagens miniminivå.
- ☐ Förvaltningen ska samverka med Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden för att arrangera utfrågning av kommunpolitiker vid olika val eller andra demokratifrämjande evenemang.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att barnperspektivet alltid tas i beaktande.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att barnkonsekvensanalysen alltid skall vara genomarbetad och utförlig och beskriva det politiska beslutets påverkan på barn och ungdomar i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de förskolor som byggs i Järfälla skall byggas fristående.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de förskolegårdar som byggs i Järfälla skall byggas med 40m² / förskolebarn, enligt Boverkets rekommendationer.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de förskolegårdar som byggs i Järfälla skall byggas på ett för barnen utvecklande, lärorikt, stimulerande och socialt sätt.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att lekvärdesfaktor för förskolegårdar i Järfälla tar i beaktande förskolegårdarnas kvaliteter och zonindelning för barnens bästa. Detta i samband med den reviderade konceptförskolan i kommunen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de förskolegårdar som byggs i Järfälla skall byggas med en minsta yta om 3000m² enligt Boverkets rekommendationer.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de skolgårdar som byggs i Järfälla skall byggas med minst 30m² / skolbarn enligt Boverkets rekommendationer.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det snarast påbörjas byggandet av en högstadieskola i Barkarbystaden.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det genomförs en satsning mot den psykiska ohälsan bland kommunens skolelever.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att barngrupperna minskar i storlek på kommunens förskolor.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att antalet pedagoger ökar per barngrupp på kommunens förskolor.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att all personal inom barn- och ungdomsförvaltningen utbildas i "första hjälpen i psykisk ohälsa".

Förvaltningen får i uppdrag att anställa två skolkuratorer till elevhälsan i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att genomföra en översyn av den kommunala skolhälsovården och elevhälsan.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att alla skolelever i Järfälla har ett årligt möte/ samtal med skolsjuksköterska och skolkurator.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att specialklasser med extra stöd finns tillgängliga för alla kommunens skolor, där våldsamma elever kan vistas för att inte vara kvar i sina ordinarie klassrum.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att standardförfarandet för elever som utför mobbning skall vara att de flyttas från skolan och inte att offren tvingas flytta.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det tillgodoses att eleverna kan känna en gemenskap, trygghet och individuell anpassning i skolorganisationen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det skapas en pedagogisk arbetsmiljö i kommunens skolor, med fokus på studiero och sociala ytor.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kommunens skolelever har studiero och en god studietid med kunskapsinhämtning och trygghet i sina klassrum.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att personalen i kommunens förskolor och skolor ges drägliga arbetsförhållanden för att kunna utföra sitt måluppdrag.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa, säkra och stödja lärarnas rätt att upprätthålla ordning i klassrummet.

Förvaltningen får i uppdrag att erbjuda läxhjälp för alla kommunens skolelever på sin skola med pedagoger och lärare.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att modersmålsundervisningen ligger på lagens miniminivå.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att maten som tillagas i skolorna och förskolorna är näringsrik, närodlad, lokalproducerad och i enhetlighet med livsmedelsverkets standard.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att skolmaten som serveras skall bestå av en köträtt och ett vegetariskt alternativ. Annan individanpassad skolmat skall enbart erbjudas av medicinska skäl.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att alla förskolor i Järfälla oavsett antalet förskolebarn, skall ha ett fullt utrustat tillagningskök.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att all personal inom förskolan i Järfälla skall erbjudas personalkläder. Inte minst viktigt med tanke på Covid-19 pandemin och risken för smittspridning ifall egna kläder används av personalen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att tvättmöjligheterna förbättras med fler tvättmaskiner för personalen i förskolan.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att omklädningsrummen i skolorna renoveras till modern standard och görs acceptabla för eleverna.

Kompetensnämnden

Driftbudget

Kompetensnämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	445,6	480,8	512,1	540,3	
Övriga intäkter	151,3	155,1	159,0	162,9	
Summa Intäkter	596,9	635,9	671,1	703,2	
Kostnader	596,9	635,9	671,1	703,2	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Kompetensnämnden

Budgeten lägger stor emphasis på att möta en svag ekonomi med aktiva satsningar för att minska dess påverkan på kommuninvånarna. Järfälla har länge arbetat för att minska arbetslösheten och öka inkomsterna för kommuninvånarna. Detta arbete ska nu ges ännu större utrymme och resurserna ska spenderas på alla de behov vi ser eller riskerar att se i en svagare ekonomi.

Den lokala gymnasiesatsningen behöver också ges en mycket tydligare inriktning med ambition att ge folk arbete så fort som möjligt eller öppna för vidare utbildning mot branscher som behöver fler anställda.

Gymnasiet ska vara en trygg och bra plats att utvecklas i. Således bör kvaliteten granskas löpande. Så även föreningar som direkt eller indirekt samverkar med kommunen och samhället.

Studenter inom Järfälla ska få tillgång till information om hur man söker jobb och vilka branscher som behöver personal.

Nämnden bär också det stora behovet av att assimilera grupper som blivit segregerade från samhället. Detta ska ske med tydlighet och information om vad samhället behöver från individen för att ge individen det stöd som denna behöver. SFI och kulturutbildning ska varvas med kompetenshöjande insatser för att göra nyanlända självförsörjande så fort som möjligt.

Ansvarsområde:

Kompetensnämnden ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildning, KomTek samt studie- och yrkesvägledning med kommunens aktivitetsansvar. Nämnden är även organet som ska motverka arbetslöshet och har ett viktigt ansvar för arbetsmarknadsinsatser.

Slutligen har nämnden visst ansvar för assimilering av invandrare till landet och kommunen.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland medarbetare och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen ska lägga fokus på att hjälpa medborgare till en egen inkomst och en stabil anställning.
- ☐ Förvaltningen skall förtydliga och utveckla gymnasieutbildningen i Järfällas inriktning med sikte på yrkesgrupper som efterfrågas på arbetsmarknaden.
- ☐ Förvaltningen ska lämna över en särskild årlig redovisning av deltagandegrad och resultat från SFI-undervisningen till kommunfullmäktige.
- ☐ Förvaltningen skall följa upp föreningsbidragen och dess inverkan på de enskilda deltagarna. Föreningar som missbrukar kommunalt stöd ska svartlistas för kommande år.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar den enskilde individen.

Förvaltningen får i uppdrag att eftersträva att göra det enkelt att färdig- och vidareutbilda sig även om man har ett arbete.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att en elev som gått igenom utbildning i kommunens högstadie- och gymnasieskolor ska ges tydlig information om hur man söker jobb och vilka branscher som söker nyanställningar.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det tillgodoses att eleverna kan känna en gemenskap, trygghet och men även individuell anpassning i skolorganisationen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det skapas en pedagogisk arbetsmiljö i kommunens skolor, med fokus på studiero och sociala ytor.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kommunens skolelever har studiero och får en god studietid med kunskapsinhämtning och trygghet i sina klassrum.

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Driftbudget

Kultur- demokrati och fritidsnämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	235,1	244,9	260,8	275,1	
Övriga intäkter	18,9	19,4	19,9	20,4	
<i>Summa Intäkter</i>	254,0	264,3	280,7	295,5	
Kostnader	254,0	264,3	280,7	295,5	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Järfälla kommun behöver arbeta hårdare med att destinationsutveckling och motverka att man ofta är en okänd del av Stockholmsområdet. Detta trots att kommunen är både naturmässigt och historiskt en bygd med oerhörd potential. Detta ska också kombineras med den lokala idrottsrörelsen och ökade möjligheter för kulturarbete i olika former.

Visionen är att utveckla både besöks- och kulturnäringen i kommunen med tydlig satsning på att attrahera den turism som Storstockholm redan har.

Invånarna ska också alltid erbjudas ett stort utbud av både det de är intresserade men också underhållning och kultur.

Nämnden skall också lyfta den nordiska historien och kulturen för att belysa dess inflytande på modern populärkultur.

Det finska arvet och kulturen i kommunen ska också lyftas tydligare i det allmänna medvetandet.

Slutligen ska nämnden söka efter att utveckla demokratiarbetet både för barn och ungdomar men också i samhället i stort.

Ansvarsområde:

Kultur-, demokrati och fritidsnämnden har ansvar för bibliotek, idrott och fritid, fritidsgårdar, kultur, kulturskola samt kommunens demokratiutveckling, barnrättsfrågor och samordning för finskt förvaltningsområde.

Nämnden ska också samordna och organisera satsningar på besöks och kulturnärings i kommunen med ambitionen att underlätta utveckling i detta område.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall ta fram en plan för aktiv destinationsutveckling av Järfälla som besöksmål.
- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland medarbetare och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen ska arbeta för att hålla Järfällas historia relevant och levande för medborgarna och lyftas för besökare.
- ☐ Idrott och aktiviteter ska stöttas och erbjudas alla medborgare efter intresse och nytta.
- ☐ Kulturskolan och fria musikprojekt ska stöttas och utvecklas vidare för att ge Järfälla en aktiv musikscen. Byråkrati och regler ska förenklas för att skapa möjligheter för konserter eller festivaler i kommunen.
- ☐ Förvaltningen ska verka för att konsten skall ha en folklig förankring och tydligt lyfta fram det nationella och lokala kulturarvet.
- ☐ Förvaltningen ska samverka med skolor och fritidsverksamhet för att arrangera utfrågning av kommunpolitiker vid olika val eller demokratifrämjande evenemang.
- ☐ Förvaltningen ska verka för att utveckla Ängsjö naturlekplats till en stor friluftsllekplats med tydligt nordiskt tema och byta ut dekor eller anspelningar på cowboys och indianer. I stället ska man ta inspiration från nordiska sagor, Birka och svensk folktro.
- ☐ Förvaltningen skall följa upp föreningsbidragen och dess inverkan på de enskilda deltagarna. Föreningar som missbrukar kommunalt stöd ska svartlistas för kommande år.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att den lyfter fram det historiska Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att i samarbete med universitet i Stockholmsområdet anordna utgrävningar vid Gåseborg och andra historiska platser i Järfälla kommun.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att utveckla besöksnäringen i Järfälla, så att besökare kommer till kommunen för dess historiska-, natur- och nöjesutbud.

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar den enskilde individen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det byggs en ny gymnastikarena på lämplig plats i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de mindre idrotter som utövas i Järfälla ges möjlighet att få lokaler anpassade utifrån deras önskemål. T.ex. i den ombyggda simhallen, men även andra lokaler kan komma ifråga.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att den gamla simhallen byggs om till ett allaktivitetshus för seniorer, barn och ungdomar.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att alla barn och ungdomar ges en möjlighet att prova på just den idrott som de vill pröva utan att kostnaden för den enskilde blir för hög.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att fritidschecken används av fler barn och ungdomar i Järfälla genom fler aktiviteter.

Förvaltningen får i uppdrag att undersöka barn och ungdomars hälsa och välmående i Järfälla, och vid behov kommer fram med en handlingsplan för att främja de ungas hälsotillstånd och rörelseförmåga.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det planeras för ett bibliotek i etapp III eller IV i Barkarbystaden. Detta då BAS Barkarbys bibliotek inte kommer att ha kapacitet för att vara ett bibliotek för Barkarbystaden, Veddesta och Barkarby.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att biblioteket i Barkarby bevaras och utvecklas till ett bibliotek med fokus på Järfällas seniorer.

Förvaltningen får i uppdrag att omvandla Hästa Klack till ett naturreservat.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att fler naturområden i kommunen bevaras och skyddas från exploatering.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att fler naturområden i Järfälla omvandlas till naturreservat.

Socialnämnden

Driftbudget

Socialnämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	959,7	1 073,4	1 143,2	1 206,0	
Övriga intäkter	125,6	128,7	132,0	135,3	
Summa Intäkter	1 085,3	1 202,1	1 275,2	1 341,3	
Kostnader	1 085,3	1 202,1	1 275,2	1 341,3	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Socialnämnden

Socialnämnden skall skydda, stödja och hjälpa människor som befinner sig i nöd. Det är av yttersta vikt att nämnden får de förutsättningar som den behöver för att klara detta arbete under det kommande året och i dessa svår tider med allt högre priser och inflation. Inte minst viktigt är arbetet för att hjälpa kvinnor och barn som utsatts för våld i nära relationer och som behöver hjälp och stöd.

Arbetet för att hjälpa våra medmänniskor med den psykiska ohälsan inom socialförvaltningens domän är en annan av de viktiga prioriteringarna som behöver åtgärdas under den kommande mandatperioden. Den psykiska ohälsan bland kommunens invånare är något som är viktigt att skapa sig en helhet över. Detta för att på bästa sätt kunna hjälpa våra medmänniskor på alla sätt vi kan göra det, vare sig det handlar om våra barn, våra ungdomar, våra vuxna eller våra seniorer.

Ytterligare en viktig del i socialförvaltningens arbete är arbetet mot felaktiga utbetalningar. Mer personal behöver arbeta med att motverka felaktiga och brottsliga utbetalningar och andra oegentligheter. Vilka riskerar att undergräva allmänhetens förtroende för de sociala myndigheterna.

Ansvarsområde:

Socialnämnden ansvarar för funktionshinder, individ- och familjeomsorg exkl. familjerätten, den kommunala hälso- och sjukvården samt uppgifter inom det bostadssociala området (bostadsanpassningsbidrag).

Socialnämnden har även ansvar för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, tillsyn över handel med tobaksvaror och nikotinläkemedel, dödsboudredningar och föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer. Socialnämnden

ansvarar också för psykiskt och socialt omhändertagande när kriser och katastrofer inträffar i kommunen.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland medarbetare och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen skall mäta den kompetens och den beredskap personalen har för att den skall kunna möta den enskilde på ett professionellt sätt när hjälpbehov uppstår.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt mäta kvaliteten på den verksamhet som medborgarna erhåller inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt verka för att ge individanpassat stöd för medborgarna inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt utvärdera insatserna för att motverka felaktiga utbetalningar inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall mäta hur försörjningsstöd kopplas till olika krav på den enskilda individen för att ta sig ur sin situation men också ge stöd och aktiv hjälp.
- ☐ Förvaltningen ska kartlägga hur ofta en medborgare kommer i kontakt med socialnämnden och vilken hjälp den enskilde individen eftersöker och även erhåller.
- ☐ Förvaltningen skall verka för att förenkla kommunikation och byråkrati för näringslivet som Socialförvaltningen har i uppdrag att övervaka. Så som restauranger eller nöjesinrättningar.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att alla medborgare får den hjälp och det stöd som den enskilde behöver när den enskilde kontaktar socialtjänsten i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att stödet som ges alltid individanpassas.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kvinnojouren i Järfälla får ett tillskott av resurser för sin verksamhet, samt i samarbete med Järfällahus AB säkerställer en högre tillgång till skyddslägenheter för kvinnor i behov av stöd och hjälp.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det alltid utarbetas en krisplan när kvinnor och barn utsätts för våld i nära relationer.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det stöd och den hjälp som utsatta kvinnor och barn ges är individanpassat och till gagn för de berörda.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det som utbetalas till enskilda människor inte betalas så att det kommer till brottslig eller annan felaktig användning.

Förvaltningen får i uppdrag att anställa eller omfördela personal inom förvaltningen för att ännu bättre komma till rätta med felaktiga och även brottsliga utbetalningar.

Förvaltningen får i uppdrag att utöka antalet FUT- handläggarna (som arbetar med felaktiga utbetalningar) från en 75 % tjänst till två heltidstjänster inom IFO (Individ- och familjeomsorgen) och som ryms inom ramen för befintlig budget.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfälla kommun skall vara en garant för att de människor som tvingas leva med skyddad och hemlig identitet ges den hjälp de behöver och har rättighet till.

Förvaltningen får i uppdrag att genomföra en satsning mot den psykiska ohälsan bland kommunens medborgare.

Förvaltningen får i uppdrag att all personal inom socialförvaltningen utbildas i "första hjälpen i psykisk ohälsa".

Förvaltningen får i uppdrag att genomföra en satsning på suicidprevention.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfälla kommun genom socialförvaltningens arbete gör allt den kan för att minska användningen av droger bland kommunens invånare. Detta genom utökade förebyggande och drogbekämpande insatser.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kommunen kan erbjuda behovsbaserade insatser för individer som grundas på den evidens gällande beroendeproblematik som finns tillgänglig.

Förvaltningen får i uppdrag att kommunen i ett tidigt skede skall ge anhöriga till en person med beroendesjukdom hjälp och stöd.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de Hvb-hem för barn och unga som kommunen samarbetar med skall vara säkra, trygga och drogfria för de boende.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfälla kommun arbetar för att i största möjliga mån minska den hemlöshet som finns bland kommunens invånare

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att personalens kompetens och utbildning är tillräcklig för att möta människor i en krissituation.

Förvaltningen får i uppdrag att mäta den kompetens och den beredskap personalen inom socialförvaltningen har för att den skall kunna möta den enskilde på ett professionellt sätt när hjälpbehov uppstår.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att personalen vidareutbildas för att de skall kunna erhålla den senaste kunskapen och uppdateringar gällande lagändringar som berör socialförvaltningen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att samarbetet mellan socialförvaltningen och polismyndigheten utökas och förbättras, för ett bättre förebyggande arbete inte minst för Järfällas barn och ungdomar.

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar den enskilde individen.

Äldrenämnden

Driftbudget

Äldrenämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	647,7	703,8	749,5	790,7	
Övriga intäkter	142,2	145,8	149,4	153,1	
<i>Summa Intäkter</i>	789,9	849,6	898,9	943,8	
Kostnader	789,9	849,6	898,9	943,8	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Äldrenämnden

Kommunen ska arbeta målmedvetet för att se till att Järfällas seniora medborgare skall känna ökad trygghet och tillförlit i sin vardag. Men även vid den tidpunkt i livet där många av våra seniora medborgare är i behov av hjälp och stöd från äldreomsorgen i kommunen.

Sverigedemokraternas budget vill se en bibehållen Äldrenämnd som skall verka för Järfällas seniorers bästa. Vi vill utveckla Äldrenämnden istället för att den skall bli sammanfogad med den omsorg för funktionshindrade som tidigare har skötts från socialnämnden. Risken finns att seniorerna hamnar i bakgrunden. Vilket vi har motarbetat genom att lyfta upp seniorfrågorna i den kommunala politiken.

16 % av Järfällas invånare förtjänar bättre, de förtjänar bättre genom att kommunen bevarar äldrenämnden som den har fungerat under föregående mandatperiod.

Detta ska kommunen arbeta med under de kommande fyra åren, att säkerställa att Järfällas seniorer inte glöms bort, utan att de och deras frågor lyfts fram på dagordningen.

Budgeten vill bland annat se ett ökat fokus på psykisk ohälsa gällande Järfällas seniorer. Därför avsätts 1,4 miljoner kronor för att anställa två äldreкураторer inom äldreomsorgen.

Ansvarsområde:

Äldrenämnden ansvarar för äldreomsorg och den kommunala hälso- och sjukvården.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt mäta seniorernas synpunkter gällande både vård och omvårdnad inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt mäta kvaliteten på den vård och omsorg som seniorerna erhåller inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt verka för att ge individanpassat stöd för seniorerna inom nämndens verksamhetsområde.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt verka för att ge seniorerna ett ökat inflytande över sin vardag inom nämndens verksamhetsområde.
- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland medarbetare och seniorer inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Inom äldreomsorgen i Järfälla ska heltider vara normen och erbjudas alla anställda. De delade turerna skall avskaffas, samt även att målet skall vara att personalen inte behöver arbeta varannan helg.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att seniorperspektivet alltid sätts i första rummet.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfälla behåller Äldrenämnden i sin nuvarande status.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det genomförs en äldrekonsekvensanalys i de kommunala ärenden som berör Järfällas seniorer.

Förvaltningen får i uppdrag att ge det Kommunala Pensionärsrådet (KPR) ett större inflytande i seniorfrågor och förbättrat samarbete med Äldrenämnden.

Förvaltningen får i uppdrag att ge Järfällas seniorer ett ökat inflytande över sin egen vardag, både gällande boende på våra särskilda boenden som boende i ordinärt boende med hemtjänsthjälp.

Förvaltningen får i uppdrag att än tydligare mäta seniorernas synpunkter gällande vård, omsorg och omvårdnad.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det alltid ges individanpassat stöd för seniorerna inom äldreomsorgen i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att undersöka olika former av boenden, t.ex. trygghetsboenden, mellanboenden med flera boendeformer för kommunens seniorer. Särskilt beakta framtagandet av boendeformer i ett tidigare skede innan särskilda boenden blir aktuellt för kommunens seniorer.

Förvaltningen får i uppdrag att regelbundet undersöka att kvaliteten och omsorgen på kommunens särskilda boenden uppfyller Järfällas högt ställda krav på en god kvalitet och omsorg för seniorerna som bor där. Och att det vid de tillfällen kraven inte uppfylls, kommunen återtar ett privat särskilt boende, eller genomför en genomgående förändring gällande ett särskilt boende inom egen regi.

Förvaltningen får i uppdrag att Järfälla kommun tillsätter en äldreombudsman.

Förvaltningen får i uppdrag att anställa två äldreкураторer inom kommunens äldreomsorg.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfällas seniorer vid behov får tillgång till årliga samtal både med kommunens äldreкураторer som äldreombudsman.

Förvaltningen får i uppdrag att genomföra en satsning mot den psykiska ohälsan bland kommunens seniorer.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att all äldreomsorgspersonal utbildas i "första hjälpen i psykisk ohälsa".

Förvaltningen får i uppdrag att undersöka hur ensamheten och isoleringen ser ut bland kommunens seniorer. Samt hur kommunens äldreomsorg kan arbeta för att minska ensamheten. Inte minst viktigt med tanke på den Covid-19 pandemi som vi är i slutfasen av.

Förvaltningen får i uppdrag att minimera nattfastan för de boende på kommunens särskilda boenden. Dessutom utbilda personalen i näringslära.

Förvaltningen får i uppdrag att den mat som serveras på kommunens särskilda boenden och inom hemtjänsten är näringsriktig, lokalproducerad, närodlat och serveras enligt seniorernas egna önskemål.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de särskilda boenden som kommer att byggas i framtiden i Järfälla har egna tillagningskök, där förutom de boendes mat även hemtjänstens matlådor skall tillagas.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att de seniorer som bor på kommunens särskilda boenden har tillgång till ett brett utbud av olika aktiviteter utifrån deras eget önskemål.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att parboendegarantin efterlevs som det ursprungligen var tänkt.

Förvaltningen får i uppdrag att ramtiden inom hemtjänsten utvecklas och att äldreomsorgspersonalen ges mera tid som är anpassad för ett mindre stressigt arbetssätt vid de besök de behöver göra hemma hos våra seniorer i ordinärt boende.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att alla seniorer med hemtjänsthjälp får generöst tilldelad omsorgs- och social hjälp.

Förvaltningen får i uppdrag att skapa speciella hemtjänstgrupper för städning, tvätt, handling och social samvaro. Dessa hemtjänstgrupper skapar mer utrymme för omsorgsinsatser för hemtjänsten.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att den nyckelfria hemtjänsten slutförs för alla seniorer med hemtjänst som vill ha den tjänsten.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att den fasta omsorgskontakten som alla seniorer boende på ett särskilt boende, samt inom hemtjänsten i kommunen, har är utbildad undersköterska.

Förvaltningen får i uppdrag att all äldreomsorgspersonal är utbildade och certifierade undersköterskor. Samt att den personal som inte har undersköterskeutbildning får möjlighet att genomgå en undersköterskeutbildning i kommunens regi.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Järfälla kommun har ett beredskapslager med materiel för våra särskilda boenden samt för hemtjänsten.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att all äldreomsorgspersonal årligen genomför utbildningar och vidareutbildningar inom bland annat basala hygienrutiner, användning av skyddsutrustning, palliativ vård, lyftteknik, psykisk ohälsa, näringslära med mera.

Förvaltningen får i uppdrag att uppdatera och vid behov kontinuerligt revidera *“Handlingsplan för pandemi”*.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att tillsvidare anställd och vikarierande äldreomsorgspersonal som inte uppfyller kommunens högt ställda krav, t.ex. gällande språk- och utbildningskunskaper, ges möjlighet att genom utbildning erhålla de kunskaper som kommunen kräver. Men att de i de fall som de inte uppfyller kommunens krav skall de skiljas från sin anställning eller sitt vikariat.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att personalens grundläggande kunskaper motsvarar de högt ställda kraven gällande äldreomsorgen i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta med Silviacertifieringen gällande demenssjukdomar för personalen inom kommunens särskilda boenden.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det blir en kontinuitet i hemtjänsten, och att varje senior i behov av vård och social omsorg möter ett minimum av olika äldreomsorgspersonal i sitt eget hem.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att all äldreomsorgspersonal skall kunna det svenska språket (skriftligt, muntligt, kommunikativt och med språkförståelse) för att erbjudas anställning inom äldreomsorgen i Järfälla. Men att de i de fall som de inte uppfyller kommunens språkkrav skall de skiljas från sin anställning eller sitt vikariat.

Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta med uppdraget att säkerställa att all personal inom äldreomsorgen har möjlighet till att få heltid ifall de så önskar.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kommunens äldreomsorgspersonal inte skall behöva arbeta varannan helg.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att kommunens äldreomsorgspersonal inte skall behöva arbeta med delade turer.

Förvaltningen får i uppdrag att behålla den enhet inom myndighet äldre och myndighet funktionsnedsättning (ÄO/FO) som hanterar och granskar fakturor. Och därigenom förhindra felaktiga och brottsliga oegentligheter i samband med dessa.

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar den enskilde individen.

Gemensam nämnd för familjerättsliga frågor

Driftbudget

Gemensamma nämnden för familjerättsliga frågor					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	5,80	6,6	7,0	7,4	
Övriga intäkter	2,20	2,3	2,3	2,4	
<i>Summa Intäkter</i>	8,00	8,9	9,3	9,8	
Kostnader	8,00	8,9	9,3	9,8	
Resultat	0,00	0,00	0,00	0,00	

Vision för Gemensam nämnd för familjerättsliga frågor

Budgeten tillskjuter pengar till socialförvaltningen, där den Gemensamma nämnden för familjerättsliga frågor ingår. Vi avser att anställa en familjerättssekreterare på heltid, vilket kommer att innebära ökade kostnader för nämnden om ca 650 000 kr. Detta för att det på ett snabbare och rättssäkrare sätt ska kunna genomföra nämndens arbete.

Ökade kostnader kan inte uteslutas på grund av att ny lagstiftning infördes i början av år 2022², där det stipuleras att föräldrar måste delta i informationssamtal hos den Gemensamma nämnden för familjerättsliga frågor innan någon av parterna kan lämna in en stämning till domstol i frågor gällande vårdnad, boende eller umgänge.³

Informationssamtalen kan komma att öka kommande år, dock kan det eventuellt bli att antalet utredningar begärda från tingsrätten minskar, liksom att yttranden från nämnden kan komma att kvarstå på samma nivå eller möjligtvis öka i antal. Osäkerhetsfaktorerna är stora i dagsläget. Därför behöver vi ta höjd för att det behövs en utökning av antalet familjerättssekreterare.

Ansvarsområde:

Järfälla och Upplands-Bro kommuner har sedan 2008 en gemensam nämnd för familjerättsliga frågor. Järfälla fungerar som värdkommun för verksamheten.

² Lag (2021:530) om informationssamtal, [Lag \(2021:530\) om informationssamtal | Lagen.nu](#). Gällande från den 1 januari 2022.

³ Från den 1 mars 2022 är det dessutom krav på att föräldrar ska ha deltagit i ett informationssamtal innan de inleder en tvist i domstol om vårdnad, boende och umgänge. [Informationssamtal - Start sida \(mfof.se\)](#).

Familjerättens verksamhet regleras i huvudsak av föräldrabalken (FB) och socialtjänstlagen (SoL).

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland kollegor och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen ska kartlägga om en medborgare i kontakt med den Gemensamma nämnden för familjerättsfrågor får den hjälp och det stöd som de har rätt till via en handläggare. Kontinuitet och stabilitet ska eftersträvas i all kontakt med medborgarna.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt verka för att ge individanpassat stöd för medborgarna inom nämndens verksamhet.
- ☐ Förvaltningen skall kontinuerligt mäta kvaliteten på den verksamhet som medborgarna erhåller inom nämndens verksamhet.

Uppdrag:

Förvaltningen tillförs 650 000 kronor för att anställa en familjerättssekreterare.

Tekniska Nämnden

Driftbudget

Tekniska Nämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	234,5	231,1	246,1	259,6	
Övriga intäkter	718,8	718,8	718,8	718,8	
Summa Intäkter	953,3	949,9	964,9	978,4	
Kostnader	953,3	949,9	964,9	978,4	
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vision för Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är samhällets ryggrad och ska således eftersträva att hålla Järfälla tryggt, vackert och funktionellt.

Olika delar av kommunen ska bindas samman med lättnavigerad infrastruktur för både bilar, transporter, cyklar och gående.

Även lösningar för energibehov både i vardagen men även med en plan för orostider måste finnas för att garantera att kommunens utveckling och stabilitet.

Målet måste också vara att det finns en fungerande plan för att hantera väder både normalt och extrema fall. Detta gäller speciellt snö och/ eller vind.

Men slutligen så behöver Järfällas utseende förbättras för att öka kommunens attraktionsvärde. Så tekniska nämnden kommer samverka med Kultur-, Demokrati- och fritidsnämnden för att leda en försköning av offentliga ytor.

Ansvarsområde:

Tekniska nämndens ansvarsområde innefattar att genomföra kommunens fysiska planering men också förvalta redan befintliga samhällsbyggnadsinvesteringar. Det gör att nämnden har en nyckelroll i Järfälla kommuns pågående expansion liksom i den dagliga driften av kommunen. Tekniska nämnden ansvarar för trafikfrågor och trafikplaner, gatuhållning, gatubelysning, parkeringstillstånd, dagvatten, vatten- och avloppsförsörjning, avfallshantering, park och naturvård, lantmäteri teknisk verksamhet samt namnsättningsfrågor.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland kollegor och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Antalet parkeringar och laddstolpar i kommunen ska utökas och täcka medborgarnas behov.
- ☐ Klotter, olaglig affischering och skadegörelse ska åtgärdas inom 24 timmar från upptäckt. Alla olagliga förekomster skall också polisanmälas.
- ☐ Offentliga miljöer skall göras attraktiva för att understödja näringslivet med avsikt att göra Järfälla vackert och unikt.
- ☐ Utredda platser för minnesmärken eller landmärken.
- ☐ Utredda estetiska val för offentliga material så som lyktstolpar, transformator- och fördelningsstationer eller staket. En prioritering av estetiskt tilltalande synliga material ska göras om det är ekonomiskt möjligt.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att säkerhetshöjande och hastighetsdämpande åtgärder, t.ex. målade övergångsställen, fartgupp, cirkulationsplatser m.fl. åtgärder skapas i Barkarbystaden.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att regelbundet utvärdera behovet av säkerhetshöjande och hastighetsdämpande åtgärder i Järfälla kommun.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att den visar en lyhördhet och öppenhet gentemot medborgarnas önskemål om hastighetsdämpande och säkerhetshöjande åtgärder, samt en ökad förståelse för invånarnas oro för säkerheten gällande trafiksituationen i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det implementeras nya farthinder och fartdämpande åtgärder där så behövs i kommunen utifrån medborgarnas perspektiv.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa framkomligheten och användarvänligheten för den nya Veddestabron.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att Veddestabron fungerar optimalt även i ett senare skede när trafikmängden till och från Barkarbystaden ökar i omfattning.

Förvaltningen får i uppdrag att regelbundet genomföra trafikframkomlighetsundersökningar i Järfälla, för att därmed enklare och snabbare upptäcka problem och svagheter i Järfällas trafikmiljö.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att bullerdämpande åtgärder uppförs, speciellt längs E18, men även på andra platser runtom i kommunen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att relevant antal parkeringsplatser finns tillgängliga i alla stadsdelar i Järfälla kommun.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att relevant antal laddstolpar finns tillgängliga i alla stadsdelar i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att utreda platser där minnesmärken och viktiga landmärken kan sättas upp i Järfälla.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det finns en lättnavigerad infrastruktur för alla sorters fordon som bilar, bussar, transporter, cyklar men även för gående.

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar det kommunala åtagandet eller den enskilde individen.

Förvaltningen får i uppdrag att utreda den upplevda och den reella tryggheten för cyklisterna i kommunen.

Förvaltningen får i uppdrag att utreda den upplevda och den reella tryggheten för gångtrafikanterna i kommunen.

Miljö och bygglovsnämnden

Driftbudget

Miljö och bygglovsnämnden					
Alla siffror i Mkr					
Driftbudget Verksamhetsår	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunbidrag	13,4	13,6	14,5	15,3	
Övriga intäkter	27,3	28,0	28,7	29,4	
Summa Intäkter	40,7	41,6	43,2	44,7	
Kostnader	40,7	41,6	43,2	44,7	
Resultat	0,00	0,00	0,00	0,00	

Vision för Miljö och bygglovsnämnden

Nämnden skall arbeta för att underlätta för lokal och privat energiproduktion för Järfällas invånare. Inte minst gäller det för de medborgare som vill inrätta solceller eller någon annan form av energibesparande i sin vardag.

Ansvarsområde:

Miljö- och bygglovsnämnden är lokal tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, strålskyddslagen och livsmedelslagen. Dessutom handhas byggväsendet genom handläggning av bygglovsärenden. Nämnden har också en rådgivande verksamhet gentemot allmänheten i bygg- och miljöfrågor.

Mål:

- ☐ Förvaltningen skall mäta personalens kunskap rörande psykisk ohälsa bland kollegor och medborgare inom verksamheten. Detta skall fortgå under hela verksamhetsåret.
- ☐ Förvaltningen ska verka för att underlätta för lokal privat energiproduktion med solceller genom att ta bort eller ändra i regelverk som stör en sådan utveckling.

Uppdrag:

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att det underlättas för inrättandet av solceller för privata aktörer, och att dessa ärenden prioriteras.

Förvaltningen får i uppdrag att underlätta för lokal och privat energiproduktion, och att dessa ärenden prioriteras.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att underlätta förfarandet vid förändringar för privata aktörer.

Förvaltningen får i uppdrag att effektivisera verksamheten utan att det påverkar det kommunala åtagandet eller den enskilde individen.

Förvaltningen får i uppdrag att säkerställa att nya fastighetsägare i Järfälla får information om den kommunala servicen och gällande lagar och regelverk.

Järfälla Hus

Järfällahus AB är ett kommunägt fastighetsbolag och har till ändamål att i allmännyttans tjänst främja bostadsförsörjningen i kommunen. Bolaget äger och förvaltar 5 600 lägenheter, 480 kommersiella lokaler och 4 500 fordonsplatser i kommunen.

Ägardirektiven reviderades i sin helhet i början av 2019. Emellertid ändrades ett ekonomiskt måltal i oktober 2021, även för året 2023. Avkastningskravet är att Järfällahus AB ska uppvisa ett resultat efter finansiella poster som ska minst uppgå till 5 procent av omsättningen, exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster.

Denna förändring av avkastningskravet ligger i linje med den utmaning som Järfällahus står inför vad gäller att komma ikapp med det sedan många år eftersatta underhållet av fastighetsbeståndet. Ett rimligt avkastningskrav innebär att det skapas/frigörs ett större utrymme för nödvändiga kostnader i bolagets resultaträkning.

Under 2021 startades ett omfattande renoveringsprojekt där utgångspunkten är att renovera ca 3 100 lägenheter över en period på 7-8 år. Under 2022 har inventeringsfasen pågått för att under 2023 övergå till projekterings- och renoveringsfaser.

Järfällahus AB ska årligen till kommunen göra en värdeöverföring om 10 mnkr för sociala och trygghetsskapande insatser i kommunen. Insatserna ska ske i samverkan med kommunen.

F d Järfälla Näringsliv AB

Från och med 2023 drivs näringsfrågorna vidare med oförändrad ambitionsnivå inom ramen för kommunstyrelseförvaltningens tjänstemannaorganisation. Budgeten för driftbidrag till bolaget har sedan tidigare rymts inom kommunstyrelsens budgetram. Bolaget avvecklas under året.

EXPLOATERINGSBUDGET 2023, PLAN 2024-2027

I Järfälla kommun pågår en omfattande samhällsutveckling i form av bostäder, förskolor, skolor, äldreboende och infrastruktur. Barkarbyfältet och södra Veddesta är kopplat till utbyggnaden av tunnelbanan och där kommunen ska uppföra 14 000 bostäder fram till år 2032 med möjlighet till sammanlagt uppemot 30 000 bostäder år 2039. Dessutom planeras för en fjärrtågsstation och bussterminal vid Barkarby station.

Oron i omvärlden påverkar marknaden i stort. Situationen i Ukraina, effekter av pandemin, ökade tillverknings och produktionskostnader gör att den inbromsning av byggandet vi sett under 2022 håller i sig. Intresset för att utveckla fastigheter i Järfälla bedöms som fortsatt starkt på lång sikt men under de närmaste åren är kommunen beroende av vad som händer på marknaden.

Prisökning på anläggningsmaterial såsom på bland annat stål, bränsle och cement tillsammans med långa leveranstider gör att utgifterna tenderar att öka. Osäkerhet kring framtida materialtillgång kan medföra att produktionstiden blir försenad. Generellt gäller en stor osäkerhet inom exploateringsekonomin inför kommande år till följd av rådande marknadsläge. Det finns risk att markintäkter förskjuts i tid vilket kan ge stor effekt på exploateringsnettot.

Intäkterna är budgeterade till dryga miljarden eller mer under de kommande tre åren för att därefter ligga på en lägre nivå. Merparten av intäkterna avser markintäkter och exploateringsbidrag men även intäkter för markupplåtelse, gatukostnadsersättning, planavgifter etc ligger i intäkterna. Merparten av markintäkterna är hänförliga till utbyggnaden av Barkarbystaden och södra Veddesta. I övriga delar av kommunen beräknas markintäkter inom bland annat Stäkets företagspark, Bällstadalen och olika projekt i Jakobsberg.

Kostnader för detaljplaner och iordningsställande av mark beräknas till drygt 200 miljoner år 2023 och därefter något lägre de kommande åren.

Inkomsterna beräknas till ca 90 miljoner under 2023 utgörs främst av anslutningsavgifter för VA och avfall.

Anläggningsutgifterna beräknas till ca 800 miljoner per år de kommande två åren för att därefter bli lägre. Dock råder stor osäkerhet kring prisökning på anläggningsmaterial, så beroende på utvecklingen på världsmarknaden kan utgifterna komma att öka.

Möjligheter i orostider

Det finns också möjligheter i den osäkra tiden vi passerar. Därför föreslår denna budget att förvaltningen ska följa utvecklingen och se om det finns möjligheter att göra strategiska markinvesteringar eller byten under de kommande året.

Investeringsbudget

Investeringar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Kommunstyrelsen	951	733	612	530	630	769	209	122	116	84
varav inv under 30 mnkr	6	1	1	1	1	49	1	1	1	1
varav inv över 30 mnkr	945	732	611	529	629	720	208	121	115	83
Tekniska Nämnden	802	951	537	319	294	191	183	197	181	174
varav inv under 30 mnkr	295	271	92	76	50	44	29	45	36	31
varav inv över 30 mnkr	507	680	445	243	244	147	154	152	145	143
Barn och ungdomsnämnden	23	71	152	207	281	646	64	131	146	74
varav inv under 30 mnkr	7	3	3	3	2	7	0	2	2	0
varav inv över 30 mnkr	16	68	149	204	279	639	64	129	144	74
Kultur demokrati och fritidsnämnden	7	13	67	85	35	105	5	5	5	5
varav inv under 30 mnkr	4	0	12	10	0	0	0	0	0	0
varav inv över 30 mnkr	3	13	55	75	35	105	5	5	5	5
Socialnämnden	9	22	6	41	6	38	6	8	6	6
varav inv under 30 mnkr	9	22	6	9	6	6	6	8	6	6
varav inv över 30 mnkr	0	0	0	32		32	0	0	0	0
Äldrenämnden	6	3	18	6	6	13	6	6	6	6
varav inv under 30 mnkr	4	1	15	3	3	10	3	3	3	3

varav inv över 30 mnkr	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Summa investeringar	1798	1793	1392	1188	1252	1762	473	469	460	349

Ovan tabell visar hur investeringarna fördelas per nämnd och hur stor del av dem som kommunfullmäktige beslutar (projekt över 30 miljoner) och resterande del som ligger under respektive nämnds ansvarsområde att besluta om fördelning i detalj. Facknämnden/nämnderna (exkl. exploateringsprojekt) ansvarar för förstudie/planeringsfas medan tekniska nämnden ansvarar under planeringsfasen/genomförandefasen detta medför att projekt kan flyttas från facknämnd till tekniska nämnden under innevarande år och projektets budget flyttas då med till tekniska nämnden.

Balansbudget och finansiering

Räknat i mkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	10 187,9	11 364,00	12 635,70	13 706,00	14 785,30
Omsättningstillgångar	1 256,0	1 184,70	1 120,00	1 115,00	1 110,00
Summa tillgångar	11 443,9	12 548,70	13 755,70	14 821,00	15 895,30
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	3 874,8	4 618,70	5 583,60	6 978,20	8 213,20
Avsättningar	1 583,5	1 480,00	1 459,00	1 331,00	1 236,00
Låneskuld	4 010,0	4 500,00	4 900,00	4 800,00	4 700,00
Övr långfristiga skulder	518,3	500,00	500,00	500,00	500,00
Kortfristiga skulder	1 457,3	1 450,00	1 313,10	1 211,80	1 246,10
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Summa	11 443,90	12 548,70	13 755,70	14 821,00	15 895,30
Ansvarsförbindelse pensioner	1 336,00	1 275,60	1 287,60	1 231,70	1 179,00
Soliditet exklusive ansvarsförbindelsen	33,90%	36,80%	40,60%	47,10%	51,70%
Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	22,20%	26,60%	31,20%	38,80%	44,30%

Upplåning

Låneskulden uppgick till 4 010 mnkr per den 31 december 2021 och prognostiseras

till 4 500 mnkr per 31 december 2022. Av den totala låneskulden förfaller 1 100 mnkr under 2023 och resterande del har förfallodatum fördelade under åren därefter till och med 2026.

Budgeten för låneskulden per 31 december 2023 uppgår till **4 900 mnkr**. Den är beräknad med utgångspunkt från de budgeterade resultat- och balansräkningarna samt kassaflödesanalysen. Viktiga faktorer är resultatet från den löpande verksamheten, exploateringsresultatet, investeringsvolymen samt betalningsplanen enligt Stockholmsöverenskommelsen (tunnelbanan).

Budgeten visar sammantaget att nyupplåning behöver ske under 2023 med 400 mnkr, under förutsättning att de budgeterade exploateringsintäkterna (markintäkterna) och investeringsvolymen blir verklighet.

Viss marginal fordras för osäkra faktorer såsom vissa exploateringsintäkter och för när i tiden in- och utbetalningar görs. Den största delen av exploateringsintäkterna infaller vanligen under andra halvåret.

Detta faller dock under nuvarande lånetak på 5200 miljoner så vi ser ingen nytta med att höja taket. Vidare ska exploateringstakten börja avta efter 2023 då de mest omfattande delarna av exploateringen är genomförd. Efter detta bör ett andrum för att minska belåningen eftersträvas.

Efter en stabil inledning av 2022 har bostadsmarknaden i Storstockholmsområdet saktat ner och priserna har börjat sjunka. Kriget i Ukraina har medfört avsevärt högre priser på el, bensin och livsmedel, samtidigt som räntorna stigit kraftigt. Sammantaget innebär detta att hushållen blivit avsevärt mer försiktiga i sitt agerande på bostadsmarknaden. Dessutom kommer allt fler rapporter från byggbolag att man pausar olika byggprojekt. Graden av aktivitet och prisutvecklingen på bostadsmarknaden kan få stora effekter för de budgeterade intäkterna från markförsäljningar. Skulle de budgeterade markförsäljningarna utebli eller försenas blir det viktigt att parera med en lägre investeringsvolym för att hålla nere låneskulden.

Soliditet

En indikator för målet ekonomi i balans är soliditeten. Den mäter hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och är det enskilt viktigaste måttet på den ekonomiska styrkan, betalningsförmågan på lång sikt. Indikatoren för soliditeten uttrycks som att soliditeten, hela pensionsskulden inräknad, ska öka över tid.

Soliditeten uppgick till 22,2 procent per 31 december 2021, budgeterades till 28,4 procent per 31 december 2022 men prognostiseras till 26,6 procent per 31 december

2022. Den budgeterade soliditeten per 31 december 2023 uppgår till 31,2 procent. Förbättringen beror främst på att eget kapital ökar kraftigt som en effekt av årets resultat inklusive exploateringsverksamheten.

Bilaga 1

Destinationsutveckling

Genom destinationsutveckling gör vi det möjligt att skapa en långsiktig plan för hela Järfälla som gäller oavsett om man bor i Jakobsberg eller nya Barkarbystaden.

Destinationsutveckling handlar om att skapa en röd tråd för hela kommunen och ger en tydlig anledning till att besöka och flytta till området. Destinationsutveckling sträcker sig över många av kommunens områden, vilket gör att man genom en tydlig målbild kan arbeta åt samma håll. Det minskar risken för onödiga och ogenomtänkta investeringar och ökar chanserna att både människor och företag vill etablera sig i kommunen. Med syfte att göra kommunen till en attraktiv plats.

Destinationsutvecklingens huvudsakliga områden och kommentar om Järfälla Kommunen som varumärke

Alla kommuner vill ha ett starkt varumärke och vara attraktivt att besöka och bosätta sig i, men många glömmer bort helheten. Ett starkt och attraktivt varumärke inom destinationer bygger på att ta fram ett tydligt "varför" personer ska vilja besöka platsen eller flytta dit. Det krävs att ha en tydlig vision som är lätt att kommunicera och accepterad internt.

Järfälla Kommuns vision idag är "*För alla framåt*", vilket mer liknar en slogan för en fotbollsförening än en vision för en kommun. Följande förklaring av visionen på kommunens hemsida är svår att tillämpa och arbeta utifrån, eftersom den endast innehåller floskler och svävande begrepp.

Infrastruktur

Med destinationsutveckling tar man fram en plan för hur människor ska kunna resa inom kommunen både med bil och kommunalt. Man ser över möjligheterna att transportera sig runt om i kommunen och för att ta sig till viktiga riktmärken. Man ser över faciliteter som sjukvård, skolor, etc. för att vara en attraktiv kommun att flytta till.

Järfälla kommun har lagt enorma resurser och energi på Barkarbystaden och man kan som besökare och bosatt i kommunen känna att det inte finns någon större plan för hur Barkarbystaden skall utvecklas. Trafiknätet skapar köbildning, det är svårt att köra bil där och är som gjort för tillbud och olyckor. Ett annat sådant exempel är planeringen av vägen och bron mellan Barkarbystaden och Veddesta.

Man lägger enormt fokus på vissa områden som Barkarbystaden medan områden som Jakobsberg glöms bort. Med destinationsutveckling arbetar man för hela kommunen och alla kommunens invånare.

Företagsamhet och nya arbetstillfällen

Att företag väljer att etablera sig i en kommun är i regel alltid positivt för kommunens image och för bosatta i kommunen. Det bidrar till fler arbetstillfällen, ökad attraktion för kommunen och ökade skatteintäkter.

Problemet många företag ser är att det finns risker med att etablera sig i kommuner där det skiftar snabbt mellan höger- och vänsterpolitik inför de nya mandatperioderna. Att destinationsutveckla bidrar till att ge en vision och ett perspektiv som sträcker sig längre än en mandatperiod och gör det säkrare för företagen att etablera sitt bolag där.

Det bidrar även till att öka inkomsterna till redan etablerade företag och öka beläggningen på hotell inom kommunen när det finns en attraktionskraft.

Hållbarhet

Destinationsutveckling utgår från att arbeta hållbart inom klimat, socialt och ekonomiskt. Det är svårt att arbeta med dessa långsiktigt utan att ha destinationsutveckling med i bilden, då det som tidigare nämnts sträcker sig längre än en mandatperiod och över partigränserna.

Besöksnäring, turism och kulturliv

Att fylla kommunens evenemangskalender året runt är ett effektivt sätt att både skapa en attraktionskraft för kommunen, öka intäkterna av friska pengar som kommer från personer utanför kommunen, öka antalet gästnätter och för evenemangsskaparna att vilja utföra sitt evenemang i just vår kommun.

Ekonomi

I sin helhet ger destinationsutveckling kommunen möjlighet att öka sina intäkter och ha ett friskt och starkt företagande i kommunen.

Bilaga 2

Järfälla kommuns styrmodell

Bilaga 3

Lokalförsörjningsplan 2023-2027 med utblick mot 2032

Bilaga 4

Utdrag ur ekonomistyrregler

Bilaga 5

Taxor och avgifter inom kultur-, demokrati- och fritidsnämndens verksamheter

Bilaga 6

Egenavgifter och priser för den enskilde 2023 socialnämnden

Bilaga 7

Avgifter och tillsynsavgifter 2023 för alkohol, tobak och receptfria läkemedel
socialnämnden

Bilaga 8

Egenavgifter och priser för den enskilde 2023 äldre- och barnnämnden

Bilaga 9

Revidering av VA-taxa 2023 tekniska nämnden

Bilaga 10

Revidering samt översyn av avfallstaxan 2023 tekniska nämnden

Bilaga 11

Revidering av taxa, Kart och GIS produkter och tjänster 2023 tekniska nämnden

Bilaga 12

Inriktningsmål och uppdrag utifrån styrmodellens perspektiv